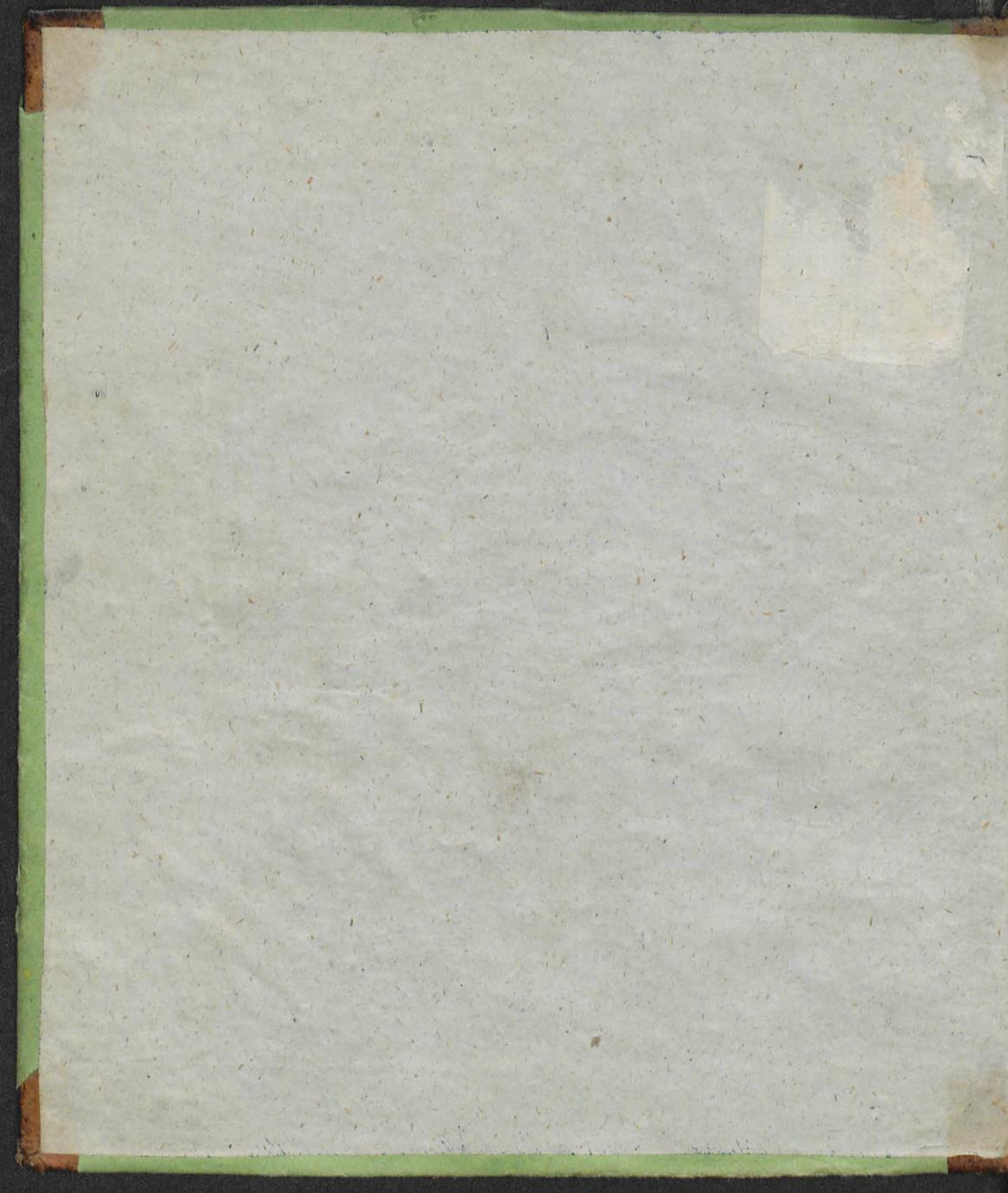

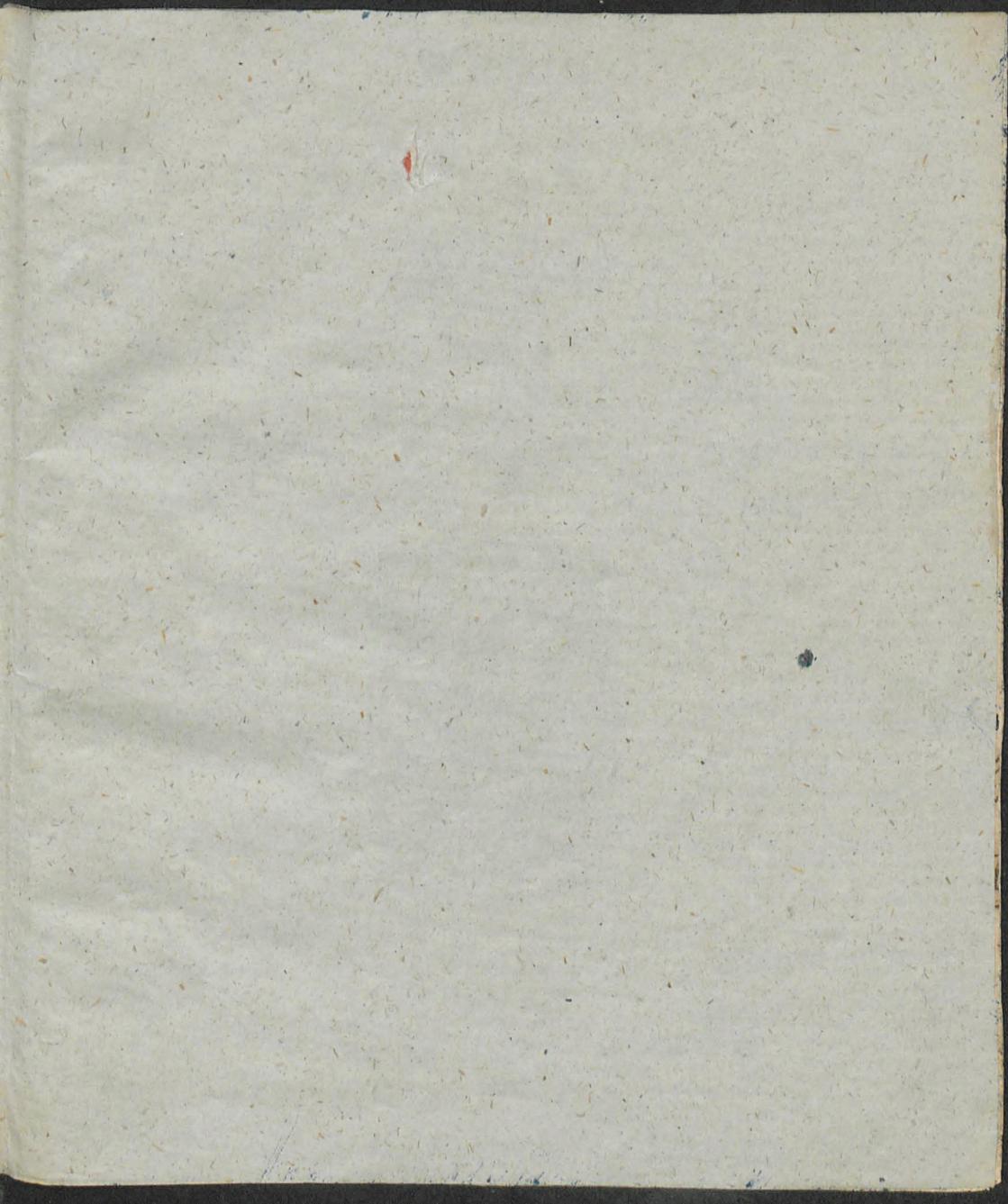
BIBLIOTEKA

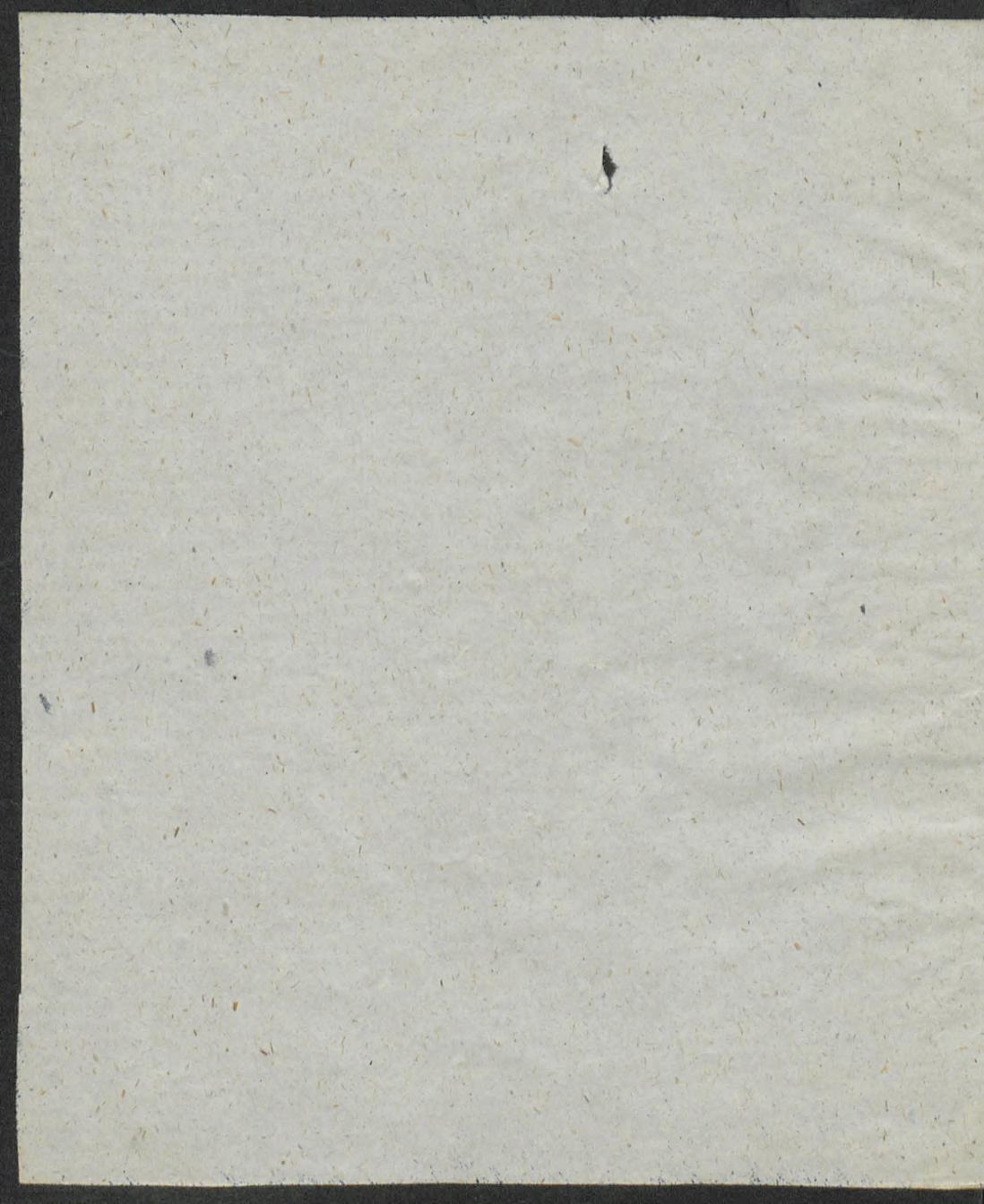
Zakł. Nar. im. Ossolińskich

XVII

3.259

Wielkiego B O G A Wielkiew M A T K I

Ciebie Cna Theotok
Owocem żywotá Bo

Ogrodek

Iż się waże głośń
torey się dat nośń

Gdy węźá ná
głowę tá

węiszcie druga

W tym czce O-
grodku przet

ay w tym być twym
sluga

V E N I J N H O R T V M Cant: 5.

P R Z Y C H O D N I V,

Tu Drzinká, Zielká, Kwiecićmęs z Porrą przeczyfa,

Sicut aquæ ductus exiū de Paradiso. Rigabō horum
mcum plantationum. Ecclſ. 24.

XVII - 3259-II
Obsita plenū Ŝreniawō wiecznie a choyneſi /
zley Ogrodeſ Przeczyſteſ wodāni twolemi.

15

Jásnie Wielmožnemu Jeḡ M̄ci. Pánu /

P. J E R Z E M V
LVBOMIRSKIEMV,
H R A B I ná W I S N I C Z V

Stároſcie Šandeckiemu.

Swemu Wielce Miłošćiwemu Pánu.

X. W O Y C I E C H W A S N I O W S K I Pleban Brzeski,
Modlitwy nabožne.

N Słowioney wiecznym słowem Pánny, żaden głos, żadne słowo, żadna mowá, dostatecznie nystowit nie może, mnie wielce M̄ciwy Pánie. Niech się człowiek ná Krásomostwá iakie chce zdobywa, niech świątá wßytkiego moniców éidy, slodyc̄z, y wdziecznoſć ogárnie, niechay niebieskie sło. Sty toicy: nic równego Wielkoſti **M A R I Y** Panny, nie przyniesie, nic podobnego. Anyelskieti niewinnoſći Kiolnic Pol-

ski Kázimierz S. osobnym wyborem słow y rzeczy, Hymne swa okrásil, ale iákoby chciał y miał byt dokazać tego nie mogt, gdy mówi :

Zeć prawdžiwie nikt nie żywie

Ták szczęśliwy wymowa:

By słodkiemi Hymny swemi

Zrownał z tą Białogłówą.

Błogosławiony Stanisław Kostka, nowe Tytuły, nowe iey co dzien przemianki dawał, ale mudniá nigdy niesztávalo do ich wyliczenia; Pełne sa nákoniec Księgi **MARYIY**, á by dobrze świat wßytek był nápełniony takowemi, tylko to do iey godności ile kropla iedna względem Mor skiey wody. Abowiem iáko nad Bogá niemáss nic wiek ſego, lepſego, doskonálſego: On sam iest niezmiernym, niepoietym, niedoſigłym: ták Slawy **Maryey** Przena świetſey, żadne pioro okryſlit, żaden izeyk wymowit, żaden rozum poiać niemože: poniewaſs Bogu Mátka została, á z Synostwá wtorey w Boſtwie Osoby, wßytkie ſie ná nie zterája doskonálości przez láske, ktore ſa w Bogu pravé Naturę. Nie przeto iednak prozna y czcza bytā tych prac, ktorzy rozumy ſwe ná tym oſtrzyli, ktorzy wymowey ſwey od niey ozdobę bráli, ktorzy w tym uſilonáli, aby iey chwale rozſerzali. Płatna bytā Damáſcenowi S.

táka

taka robotá, gdy reke dla pisania sławy iey Obrázow, rąz
 mu Páni przywróciłá. Chwala zostatá, dowcipna utár-
 czká, subtelnemu Doktorowi, gdy skinieniem swym, zá-
 myślna rzecz iego potwierdzitá. Słowem zámkne: Za-
 den tey Pannie Błogosławioney darmo niestużył, káždego
 ratowałá, vbogaciła, usławila. Był niedzy innemi Au-
 tor tey Ksiazecki niepośledni, który osobiwey pomocy
 Przebłogosławioney Panny doznałsy ten **OGRODEK**
 Rythmem Polskim, nio mniey subtelnym iako prawdziwym
 wystawił, ktorego praca z rozsądku ludzi w naukach bie-
 gtych, bedac tey ceny, iż niegodna rzecz byc miálá, gdyby
 w cieniu y prochu (co šie wielom dźieje) zaginać miálá.
 Niewatpiłem ia ku wystawieniu Przeczystej **Mátki Bo-**
żey ku wzbudzeniu w służebnikach iey lub nabożeństwa,
 lub prac doskonalszych, ná to odwage uczynić, y taka Osó-
 bę zá Ogrodniciego, wielkiej Mátki, wielkiego Bogá, stá-
 ráć, ktoremu by y tá praca mila, y on niemniej Boskiemu
 Dworowi wdzieczny był y przyjemny. Wiadoma mi be-
 dac dobrze miłośc ku tey Przeczystej Pannie y pilność w
 służbie Wm. Mójego Pána, nic inšego mi nie ovi. wá-
 ty, tylko żeś Wm. moy Mój. Pan z chetią ten Ogrodek
 w dozor y opatrzymanie swoie przyjać miał. Wyliczać tu
 tego niechce, czego Wm. Mój. Pan z zwykley pobożności

Krzesćianom tais, á slávić nie dopuſczaſ. Láska iednák Božeyku osobie Wm. M. P. s̄a mi dowodem, krom niezliczonych innych, Zácnosć, Stározytnosć, y Wielomožnoſć Fámiliey Domu Wm. M̄ci. Páná, ktorey džielá, stáne odwaznoſć, świątobliwoſć, kto by opisāć vſilował, temu y o lata wiekow Nestorá, y o ſtrumienie Dzieiopisá Rzymſkiego ſláráć by ſie trzebá. Sam Iaſnie Wielmožny á mnie wielce Mčiny. P. Woiewodá Krákowski Pan Ociec y Dobrodžey Wm. Močinego Páná. Numá oraz y Hector Polski, dwudžieſta Koſciołow, dobrá ſwe przyozdobit, á Oyczyzne od oſlátnicy z guby pod Choćinem wybáwił. Lecz to Historykom zlećimſy, z ktorych nie iednego ná tym vſánie pioro. Zá nieomylney ſczegulney láska Pánskiet znák ten wtory vpátruje. Zárlivoſć ku czci Bogárodžicy, bowiem w niewolnictwie iey bedacych oſoblivie raczyſ Wm. M̄ci. Pan mitowáć, y tym przećiwnych álbo poniewolíć, álbo przynamniey poskramiać ich iezyki vſiluies. Co rzeke o oſoblivym Náboženſtwie? poſtach y modlitwach ku Vroczystością Márcey Panny Krolowej niebieskiej? Co ochoynych iálmužnách ktorę w Imie iey proſaſy otrzymua? Ziad tak ſobie tuſę, že na Ogrodniczego obieraniu nie myle, gdy takowe láska Bože w Wm. M̄. Pánie vpátrywam y znáydzie. Uſpomina

Kurtius, iż Abdolominus Krolem będąc, dobrowolnie
 Bertá odstąpił, a prostym Ratáiem został: którego po-
 miarkowaniu szczęścia zdumiawszy się Alexander Wielki
 znowu go, z Ogrodu na Krolewskim posadził Thronie.
 Nie jest to týno w wsech Obywatelów Koronnych, iako-
 webyś Wm. M. P. miał zabawy na usłudze Królestwa
 Polskiego, iakobyś zatrudnione, częstym na Seymach
 Marszałkiem koła Poselskiego będąc, Rzeczypospolitey
 zdrowie z wielką pracą piastował, iako sprawiedliwie Try-
 bunałem gdy tego potrzebą rzadził. Po takich pracach
 y trudach, dla ulżenia y rekrecyjey niech nie będzie Izra-
 wniść do Ogrodá, do którego się zapraszał Oblubieniec nie-
 bieski. **Veni in hortum meum.** Mialem iessze y scze-
 gulne przyczyny przyścia mego z tym upominkiem do
 Wm. Młinego Páná. Boniem zaznawę w domu Wm.
 Mlinego P. osobiwey łaski, starałem się też zawsze o świad-
 czal wdzieczność nieustającą. Nie długo przed żałosną
 śmiercią światobliwej pamięci Iey Mości Pániey Woy-
 nickiej Pániey Bábki Wm. M. P. podałem Skarb, kto-
 rym miał naywickę Reliquie z Rzymu Wenantiusa świę-
 tego z Attestacyami. Nie mialem tedy do kogo innego
 udać się z tym, co wiekopomnym nie będzie týno czá-
 som, y Wm. Mlinemu Pánu okázą przysługi wiekss
 v Bogá

v Bogá y Mátki iego. Smiem to boniem tuſyć y twier-
dzić, że ktoſkolwiek w tym **OGRODKV** pilnym Ogro-
dniczym będąc, nie tylko Pánem Ráiu z ktoregoſmy wy-
gnani, zostanie, ale też ná Thronie chwały wieczney záſię-
dzie. Błogostawnieni ktorzy pilnuiaſ podwoiow Drzwi tey
Panny. Przyimiyże Wm. Mci. Pan w ſwą opiekę ten
OGRODEK, a iako w Kościele Bożym ochędoſtwá przy-
czyniaſ, tak z násládowania y slávienia Nayświetſey
Panny, pomnažaiac cnot krzenitoſć, Zyi y pánuy dłu-
go ſczęſliwie. Dań z Brzeská pierwſego dnia Sty-
cznia, Roku Pánskiego 1645.

PRZYJACIELV,

Piekne kwiecie ná polu, piękniejsze ná łące,
Naypiękniejsze w Ogrodku, á ile kwitnace,

Pánnny w zwyczáiu to máią,

Ze się w Ogrodkach kocháią:

Lecz Pánná nád Pánnámi, Ogrodnikáswego,
(Mágdálená go ználá) sprawa, doszła tego.

Iż w swym Ogrodku żywotá,

Ma drzewo y zdroy. Ochotá (lubuy,

Iestli w tobie? więc k niemu idź, wnidź, chodź, pátrz,
Bierz w siec wonnośc, z cnot kwiecia, á to sobie ślubuy,

Iż cię w nim Smok y Wąż stary,

Boskiemi obietnic dáry

Nie zmämi, áni drzewo złey vmięietności,

Oczom chętki, á gárlu gorzkiey słodkawości.

Nie zaostrzy, Ray tu święty

Pánnny, z Pánnny, iey, zniey wzięty.

Tu z Zdroiu piy żywego; piy nieprzygániąiac,

Rwi kwiat, z pol, z łąk, z Ogrodká, rwi lecz niesczy-
(páiac.

V N I S E C V N D A D E O.

W żaśnożystym Państwie / być pierwšym po Krolu / iest to coś poż
zornego okazaloscia wspaniałe wydątnego. Być zas Pierwszym
w Monarchii po Jednowładcę / y to coś jest poważniejey vfortunioneego.
Lecz być po Bogu y na ziemi y w niebie pierwšym / zaiste iż to nie iest
coś / ale iest to samā istotna Ćałowitość / laska vzipeliona Boska / y
zatym wszelka pożesza obfitościa dogodnie vewszystkim wystarcząca /
albo wiec iest to iednym z pospolitości wylatek przyczynkiem wszelkich do-
skonalości / tak na ziemi / iako y w niebie z laski Boskiej przymierony /
y przyposażony. W takim vdzieleniu poiedynkowym szescią / ta ktorā
była zaślubiona Oblubienica w Dziewictwie Rodzicą / a niezamieśnia
Rodzica w Oblubienictwie Dziewicą **MARYA** opływa. Ta bowiem
dla mistkiej składności swej / nierzkać niebem ziemie / ale y niebo wynio-
stością napelniła. Tanięcytko Ciało vsmiertelne Ziemskie wysoko-
śćią / ale y Dnichy śmiertelnych żewłok prożne / niebieskie. Honorom swym
przechodzi / przenoszi / przewożsa. Ta sama Siostra / Corka / Oblu-
bienica / Matka Syna Boga. Coż nad te po Bogu wielkiego / wziętego /
s.wietiego? Ta natonicie samā a nie innaiest / ktorā być Błogo-
sławiona wszystkie Ziemskie y Niebieskie pokolenia wyznają. Zaczym y
ta naylijszy chęci innostwo dobrowziętości (acz mniej dogodnie / chetnie
iednak) tey Pannie odwodzięcy / a tom sia z tym tu poważyl / abym
winisowym przegłoskiem one ku wielkey Chwale Boskiej / Błogosławiona
mianoval. Abym przymiory y Enoty / Ukrasy y Wybory blos-
gostawione iey / ile przemożność matku / sił mych znośi w jedno zebras. Abym
to na ksecie Drzewek / dostatek wydańieyzych / Szotek / celnicy
z namiensiebich / y kwoiecta na wybór vstronięty przebraneiego / w Ogro-
dek Nowy / Okragla Práca moja znoś / złosyt / naszepit / nasađit. Abym tycia Szwom ktorzy w Obrządku esornym / y Przytulek y na Szy-
tek Święty od tey Marii Świętej zwozieli y zwozięc vslinu to wszystko
tym wszystkim wystawił / ogłośil / podał / abym natonicie wielkym / do
wielkey práce w takowej práce był powabem. Oddais sia za tym go-
tacym modlitwom y Opiece Tey ktorā iest

V N I S E C V N D A D E O.

DRZE-

DRZEWK A

DO poiętości łatwiciejszy rozumowi ludzkiemu niepojętych, wyniosłości, Cnot, Przymiotow, y Dárow Przebłogosławionej Panny: Duch S. przez Proroki záżył podobienstw, od Drzew, Zioł, y Kwiecia, iako mamy in Ecclesiastico. Tákonemi podobienstwy pełne też sā pismá Doktorow Kościelnych. Temi čie niebáviač Czytelniku miły, rzecz sáme, ná ktorey sie wspieráia, y pismá y Doktorowie S. rytmem opisane kláde. Ty według smáku własnego y tłumaczenia roznego przyłożyś do liczby, imioná Drzew Zioł, y kwiecia, ktoré y nád ktore, y nád wšelkie inne pomyslné przewyższa, tá ktorey Cześć z Bogá ieſt niewysławiona.

I.

Wielki Bog á wielkiego wielkie Czyny dziełá,
On byl nim byl, tám gdzie ieſt nim rospráwa wsczelá.
Rozrządnym kształtem w miefsá Istoty sádowić,
Iedná postać nim z siebie różność miálá rozwíć,

On był, On był nim czás był, w swoicy Troiákości,
 On był nim ná się nowość wdźiewałá bytności.
 On był, gdy niebył wziawi, przed tym nim co żyło.
 Przestrzeństwá nie przemyślne gdzie granic nie było.
 Y cme Przepáści silnych, w przedwieczystey dobie,
 On sam nápełniał sobą, on tam był sam w sobie.
 On gdy się iał Budynku, dwá wielkie Ogrody (dy,
 Wształ, ieden ziemie, drugi gornych Niebioś wzwo-
 Wyftawił, tē dla siebie, a tamte dla Czleká,
 To bylo ná poczatku, to bylo od wieká. (lić,
 Lecz Bog Wielki w człowieku gdy się chciął vchwá-
 Z miłości k nam w miłości raczył Syna zmalić.
 Zez prochu Ciał (iák Phænix) nászych iest z ochotą
 Zrodzon: że się z dwu Natur, iendą stał Istotą.
 Ze mu nad zákręt Niebá, y ziemie obwody,
 One dwá Wielkie zrázu stworzone Ogrody.
 Iako mądry Architekt w Pannie Cney Dziewicy,
 Bog Bogu, Bogá sprawą Ogrodek w Rodzicy
 Bogu Czlekemu sporządził: Bogu nalezyty,
 A ludziom pozyteczny, Wesoły obfitý.
 Do tego nienadzierał Wąż psychą nadęty,
 Jedno sam Bog y Człowiek, nad świętymi świętymy.
 Temu się Ogrodkowi džiwi Oko wszelkie,
 Bo Wielki Bog wielkiego, Czyny džieľa wielkie.

II.

Gdy Czlek w Rāiu Anioł w niebie/
Dał tył Bogu przez grzech z siebie
Zaraz Niebo owdowiało /
W Rāiu alie spisłoszato.
Bo Pākace Nieba gorne /
Z nimi dolne Rāyskie sfornē /
Wyrzućty z siebie bute
Y one dwā Bostwem strute.
Z tad Ray niebyt Wodzem datku /
Do odrodzenia wpadku.
Z tad Grzech/ pretka śmierc vrodził/
Z ktorą nad Ćiastem dowodził.
Z tad Ćłowiek wyrzutny płakał /
Na co Anyot zepchnion skakał.
Z tad Piecko w weselone /
Długo miasto gody one.
Kozum z Główstwem tak sie braci/
Ze nie zna dobrą aż straci.
Y do tad niezbyta była
Baźń/ aż Pānnā Porodziła.

III.

Vady Bostley Tāyniki /
Myła w Główach ludzkich były.
A dośćigłosz niepoierta /
Czyno w Bostich ćlādzie petā.
Na Kozum Ćłowiececy. Ato
Bro mi odpowie y nā to z
Czemu w Rāiu po wpadku /
Wie był Bog zaras do dātku.
Odkupu słonnym Pieksemu
Rodzicowi: Kławskich Czemu z
Po rātunku tak od Bogā /
Była z przećiągiem odloga:

Ziemie długó czemu Suſa
Wedzitā z kazda Dusza /
Prośba w Niebo kolarzā /
By żbawienie ogladatā.
Żbawienie przez żbawicielā
Ja iedne przyczyne zwielā
Dzie / Iż to był zastużył /
Grzech Pierwszy by się przedkużył.
Poiednacz z przyściem swym z nie=
Na wielki występ porzeba (bā)
Stugifāry. Lecz gdy one /
Barności vzupelnione /
Przysłyżczarem wnet Bog Syna /
Postał na świat/ aby wina
Ona Pierwsza przez w Cielenie
Bogā/ wzietą Odkupienie.
Tego tedy Bogā w Czleku /
A Czlekā w Bogu od wieku /
Tak goraco żadaneego /
Podałā z żywotā swego.
Kiežnā Ziemia Kiežnā Nieba /
Toc sie tey klaniac wsem trzeba,

IV.

By Bog gdy niebylo Światā/
Był Świat gdzy niebyła Dāta
Bogā na świat/ y tak bylo.
Bog był: nie był: to rożniło /
Ze nim był świat/był Bog w sobie/
A był świat/nim był Bog w złobie/
Przez kogoż tey świat kłowosci/
Przy Bostley żarzist bytnosci z
Jdārytā ta Pānnā Dāni/
Takiey bedac Márka dāni/
W Synie gdy Bogā zrodziła/
Bogā gdy z Synem powiła.

Gdy przedwieczyste y one /
 Wielkie Stwo rokrocone
 Bedac / Enym bylo obwite
 Cialem / a w Rabki zowane.
 Gdy Pan Panno Swieta w tobie/
 Obrat byl Loznice sobie.
 Coz nad Ziemię Niebā miały /
 Co y Anyot wyższej chwaly (ziemier)
 Nieć mogł r w swym szesćiu nad
 O Milosci ciągle brzemie!
 Ktoras Bogą tak vietą /
 Ze go w Czlowieku obielą /
 Naczystka Boska Swiecica /
 Zmie iey BOGARODZICA.

V.

Dwie Przepaści niepoiete /
 Swie Maturze wiedno z piete.
 Sa te / Bog y Czlowiek Obie /
 Nierozdzielnic / Bog w Osobie.
 Cialo naszej smiertelności /
 Przyiat do swej niezmierności.
 Zwiazek ten znac nie iest Czleką /
 Od Poranku wßego wieka.
 Nienasz rozumu takiego /
 Coby obiel Bogą swego.
 Vlad Czleką / Niedze poiecia /
 Nienasz od Grzechu poczecia.
 Y przeto dzis nad dzisiami /
 Ze Bog w Ciele mieścił znami.
 Ze dwoje rożnoscí spoit /
 Ze Czleką z Bogiem wkoit.
 Jest dzis a nie mnicyby drugi /
 Ze sie Bog vrodzil z slugi /
 Ze Cerką / Oycą powiata /
 A Matka przez Nieja byla.

Ze bedac Matka / Paniestwā
 Niestracita / Dostojestwā.
 Te dwie przepaści tak Swiete /
 W iedney Matce w iedno zietel.
 By nas z soba z pieły w Niebie /
 Prosimy Ena Panno Liebie.

VI.

By Bog Czleką y Angelis /
 By te w Jezyski przecieliis /
 Iście / ani owo / ani te /
 Aniby inne sowite
 Przymioty nie wystarczyły /
 By istotnie wystowity /
 Pannie nad Swietemi Swieta /
 Te co iest w Plasz Słonicą spieta /
 A na iey Glowie Koroną /
 Swakoc hescia gwiazd natkniona.
 Ci co sie na Gwiazdach znala /
 Siedm Planet byc powiadania /
 W posrodku ktorych Królowi
 Słoncu / mieysce sie sądowi.
 Słonice tedy Planet Kiaze /
 Tak sie sfornie znimy wiąże /
 Ze nad soba tylko na trzy /
 Ktia tyleż pod soba patrzy /
 A samo Szrodkiem sie snuje
 Tak y ta Panna królowie.
 Ci co sie na Boskich znala
 Dzielach / na to sie zgadza /
 Iż medzy Bogiem a nami /
 Po ziemnemi Planetami.
 Ta Panna iest pośrednica /
 Ta Boska Oblubienica.
 Vlad soba ma w Troycy Bogą /
 Pod nie/ pusz nie/ w Niebo drogą.

Trzem

Drżewka.

25

Trzem iest stanom / Panienskiemu /
Wdowiemu / y Matzeniskiemu.
Ta iest sama a nie inna /
Corka Oycu / Matka Syna /
S tad Taimnice obsite /
Stonice w Stoncu Stoncem kryte.
A wzdy Stonice nie ugara /
Bo zastena w Pannie wiara.
Ta Obokiem / a Syn Stoncem /
Ta Cieniem / a Syn Miesiacem /
Ta Syna Cialem powloczy /
A Syn Matke Stoncem toczy.
Znowu / nowy Stroy z Ubiory /
Widzac te zbieram wybory.
Miesiac ze odmiennośc znaczy /
Kto iest / co tego niechaczy z
Ta Panna ieslby mienna
Być miata w czymy nieplennia /
Tedyby dla grzechu ienstwa /
Być miata y niepanienistwa.
Ale ten pozar dworsky /
Nietkniel Panny choc mozystry.
Wskat wonne rwa z osci Rose /
Lilia rosc w cierniach moze.
Stonice wshedys swiatlo rodzi /
Przez Swanku zmazy przechodzii.
Korab ieden wbedl wody /
A Drzewo Zwotra skody /
W Egipcie (co cud byt wielki)
Mojzesowey Rodzicielki /
Z osobliwey Boskiej woli /
Nigdy nikt niemial w niewoli.
A kierz palaacy Bozy
Jaż nie cały choc sie srozy
Ogniem z kierz swym niespaleniem
Poczeście / brzemie z Rodzeniem.
Syna Matke w Pannie znaczy /
Ators oboygiam wraczył

Bog / żeia ani Rodziny
Synowstie / ni Pierwoćiny.
Grzechowe nic niezmienily /
Prawa to lasti sprawily.
Tak Paniestwo w Matce ważył /
Tak niemienne vposażyl /
Y z tad to że w twarz y w oczy /
Miesiac ten Panienska kloczy.
Jescze nowy stroy ubiory
Widzac te zbieram wybory.
Jako Gwiazdy w osymm Niebie /
Mais to z Boganie z siebie /
Ze ich Hawtem Niebo sliczne /
Asene wliczbie nie zliczne.
Rownie te Panne Cnotami /
Tak Bog vhwotował / Sami
Ji Duchowie smiertelnosci
Prozni / nie sa z nia wrownosci.
Tey dwunasta Gwiazd Korona /
Szych przedniejszych cnot vpstrzone
Paniestwa w Ciele godnosci /
Przez naruszenia plodnosci /
Uložba Plodu przez cieszkosci /
Porodzeniem przez przykrosci.
Wiara wielka / a pokora.
Niska / wstydem dźiwnym : sforsa
Wtroskach duchownym mezczestwie
Grzechu pierwszego nie ienstwem /
Archanyelskim Pozdrowieniem /
Ducha Swietego z lapieniem.
Nákoniec Pocześciem Bogą.
Ta gwiazd cnot w Posadzie droga
Ta rego w Niebie dochodzi /
Ze wskytum dźiw w Oczach rodzy
Tey to sprawita Pokora /
Ze sie stalá Matka Cora.
Ta nákoniec te moc wsiela /
Ze Bogą z Niechą scigneta.

Esther / Rebekā / y Sārā /
 Rāchel / Judyth / przed ta Mārā.
 Y cokolwiek świat gładkości
 Miał niczym iest tey wdzięczności.
 Zakośby názwać te Pānne /
 Powiedziecie gwiazdy zāranne /
 Názwać by is **PVLCHERIA**
 Lecz Anyot rzekł iż **MARIA**
MARIO płodna Czystości.
MARIO czysta Płodnoścī,
 Ciebie prosim racz upresso /
 Odmian Miesięcznych nie nosić.
 Raczej stroy nās y ubiory /
 Z gwiazd'cnot/ nich māia wybory
 Weź nas pod twoy płaszc słończny
 Spraw żtob žyc wiek on wieczny.

VII.

KTÓ dce žyc dluго / nse złota /
 Lecz Drzewa trzeba žywotā.
 Do ktorego iż wsem droga /
 Grzechem zāwartā od Bogā /
 Przeto à z pilnościa zgota
 Pytać drogi v Anyotā /
 Pytać / ale nie v tego /
 Co iest od Bogā gniewnego
 Wystawny nā to / by chronik
 Miejsc onych / à przeszcia bronit /
 Bo ten Miecz trzyma ognisty /
 Sztych pod sie Piłomienisty.
 A śieče nā wbytkie strony /
 W zānieścieniu niezłóżony.
 Raczej tedy prosić trzeba /
 Tego co był Postem z Vließā /
 Do Vlazárystie go Rāiu /
 W stawnym Gálilejskim Brāiu,

Ten drog niebytych wiadomy /
 Ten w Brāiach skrytych znāiomys /
 Ten sam to drzewo pozdrāwił /
 Gdy sie o Owoc umawiał.
 Tego głosik iest robota /
 Drogę y Drzewo žywota.
 Ten powie / iż Ray prawdziwy /
 Nie iest inny iedno žywoty.
 W Rodzicy Bostkiej szepiony /
 Bostim dzielem sporządzony.
 W ktorym Drzewo iest žywotā /
 Čało Ray / Drogę y Wrotā.
 Dał žywot / žywot wpodziwy /
 Gdy sie on Eudorodziwy /
 Syn iey zniey nā ten świat rodził /
 Gdy przez zāmknona wychodził.
 Forte tak iako poczety /
 Był dźiewiczac on Tor Swiety /
 Y wolniac Ray od zāwady /
 Węśiem nā one wypadły.
 Gornego Rāiu. Ten powie
 Y co wiecę / bo wbytko wie /
 Wieć iż ta w Piśmie iest Viota.
 Ze iedno Drzewo žywotā.
 Ź tad w tym myślac Drzewo takie
 Ja wpatrzam byc Ćzworakie.
 Pierwsze w Rāiu / drugie Ćiało
 W ktorym Bostie wiśnia /
 Trzecie Matka / à Syn Ćzwarte /
 W tych Owocce te zāwarte :
 Jąbko iest Owoc Pierwsiego /
 A Ćiało Bostie Wtorego /
 Trzecie **MARIA** wywodzi /
 Ćzwarte Drzewo niebo rodzi.
 Ta nie Jąbko grzechu winne /
 Lecz Jąbko nā okup inne
 Syna / à z nim Ćiało z Ćialą
 Przezeli zas Vieho wsem dālk.

Ty przeto o Drzewo tkie/
Rodzace frukty Czworakie/
Raiu w ziety. Drgo / Wrot
Do Raiu drogi / Zywotá
Jes Bogu Syna Corka /
W Wieczystych Janitorko
Jest Bram/ pokutuiacego
Jes Rzecznica / My dla tego
Prosimy cie o cie same/
Dokaz droge/otworz Bramę.
Bo przez cie Scie wsech do Bogą
Przez cie Boska ku wsem droga.
Kto chce byc wiecznie nie złota/
Lecz drzewa trzeba Zywotá.

VIII.

T Ys iest Chwala Jeruzalem /
Tys wsech nieprzyjaznych żalem;
Tys Weselem Izraela /
Tys iedna z tysiącow wielą.
Tys czcia wsech powsechna światą/
Tys Ozdoba / przez cie strata.
Raiu / Niebem nadgrodzona.
Tys Proroczy przeznaczona/
Tys sobie mżnie poczeta /
Gdyś iako Słon z Smoką wsiela

IX.

C V d dziwny,dziwCudowny,ten w Pannie,ten w Synie
Ten w Bogu,ten w Człowieku,po wszem niebie słynie
Iż Cześć Syna ná Syna, z Cney Panne Pánienstwa,
A ná Pannę Cześć Panny y ná dostoienstwa,

C

Iey,

Piekelnego Cne Zwyciesia /
A to nad Mesiwami Mesiwo/
Tys Cnor Skarbica obfitych /
Tys wieczka grzechem zwitych.
Tys Pociecha vtrapionych/
Tys nadzieja iuz z watpionych.
Tys pierwsza v Bogu w Niebie
Tys Wtora po Bogu / z siebie
Co cie zrodzil iest zrodzony /
Ktož nad cie báziey uczesonyc
Nad Pátry arhy / Anioły /
Nad Proroki / Apostoły /
Nad Wyznawce / Męczenniki /
Nad Panny / nad Pustelniki.
Twoj Syn/Rodzic/Bog y Tworcę/
Twoj Brat/Mistrz/Pan y Dozorec/
Ten cie od Blest Adamowych
Ustronił : Ten cie tak nowy
Ukawil Wielomożności /
Jes w najwyższej wyniosłości
Mátko z Matki / Panno z Panny /
Day z Synem twym nienaganny/
Wieck prowadzac chwalić ciebie /
Y tu na Ziemię w Niebie.

Iey, z Boštwa Syná spływa, te tedy przy mioty,
 Co Syná z Matką wiąza krętnemi obroty,
 Są záiste przedziwne; A nászá zkąd płynie
 Zdobá? z Godności Panny, y z Boštwa co w Syne.

X.

Zacność, Godność, Potężność, trzy Wielomożności,
 W Máryi miały, máią, swe cne osiadłości.
 Temi Bog iedynaczke Syn Mátkę ozdobił,
 Wieczny wieczna Dziewice, ná to przysposobił.
 Zacność, Godność, Potężność, te trzy wielomożności,
 Kážda ma trzy przyczyny, wszytkie trzy różnoscí.
 Zacność przed, á Godność po, Národzeniu: trzecia
 Lecz Potężność po śmierci, swe rozwilá kwiecia.
 Zacność z tąd, iż od Bogá, dla Bogá obrana:
 Pánná przed Wieki taka, dla takiego Páná;
 Iż od Figur, Prorokow dawnó obiásniona, *Ter. 31.*
 Iż od grzechu Adáma bylā vvolniona. *Isai. 7.*
 Godność z tąd, iż obfitą Cnotą ozdobiona: *Prov. 31.*
 Bogu iż zá Rodzice bylā náznáczona, *Math. 2.*
 Iż nád wszytkę płeć białą we wszytkim wyniosłá,
 A to od Niebieskiego mamy pewniewy Posłá. *Luc. 1.*
 Potę-

Potężność z tąd, ná duszy iż may ná Ciele,
 Vwielbienie: nád wszystkie Święte iż ma wiele.
 A Cudy rozlicznemi iż ma swewslawienie. (Cenie.
 Zacrość, Godność, Potężność, ztąd wszem dla tey, w

XI.

V Szepiwszy Bog niegdy on Roszkoszy Ogrod
 Dawszy mu graniczony Obtok, dawszy Obvod.
 Dał nákoniec Adámá, zá Ráiowniczego,
 Zá Panáwszytkich fruktow, zá Sádowniczego.
 Co widząc chyrszy między wszelką wąż gádziną,
 Ze Czlowiek to miał ościeć, zkąd on byl ruiną, Gen. 3
 Myślił záras y pilnie, by pierwsze Rodzice,
 Mogł wysadzić z delicyj y z oney Winnice.
 Což vczynił : w kradzsy się czołgiem do Ogrodá,
 Násczęście potka Ewę, tam z tą się kniey poda
 Mową, Cna Ewo, co jest ? iż z tego nie iećie
 Srzod Ráiu drzewa? díwnym o smaku nie wiecie?
 Więc y o tym? ná Oczy iż są w nim leki te
 Ze skuśiwszy poznacie złe, dobre zákryte. Gen. 3.
 To Wąż Mową, námową oszukał Prostotę,
 Lecz zła ráda poradczy gorzą, zánicnotę,

Drzewká.

Bo **MARIA** Węzowi ztárłá záto głowę,
 Zwyciężywszy Zwycięzce dálá wolność nowe,
 A iż się tam Chytrością Prostota vviiodlá,
 Tu się prostą prostotą, chytrą chytrość zbodlá.

Z I O Ł K A.

I.

Xięgi Rodzaju: Słowo ná Początku było, *Ioā. 1.*
 To Słowo, w Pośle Słowo, do Panny zrodziło.
 A temu Słowa Słowu, Panny Słowo Święte
 Ciałem być dalo, y ták Słowo Słowem z ięte.

II.

Bezeeł Duch Słowa, Architekt przedwieczny, *Exo. 31.*
 Widząc iż Swiat w Pałace niebył dostateczny,
 Zbudował niesłychanie Pałac v Kochanny.
 Duch Słowu dla krwie, Ciąża, ze krwie z Ciążą Panny.

III

III.

Wąż Wetami zwi odł Ewę Ewą Wetem Mężá, *Gen. 3.*

Pánná životá swego fruktem strułá Węžá.

Ten Wet wieczny dał život Ryski Wet śmierć zrodził

Ytak wet, wetem wziął met, by więcej nieszkodził.

IV.

Ewá od Drzewá nabyć chcąc umiejętności,

Niebogá nie od Bogá nabyła mądrości.

Wtora Ewá Pokorą, od Drzewá životá,

Ięlla wszytko y wzięła przez pokory wrotá.

V.

Kwásne Iábłko ziedzione, żeby nam z drętwiło, *Ier. 31.*

Kto iadł, ten ziadł, a wszytkim nie lza połknąć było.

Pánná Recypedála, Bogá z siebie Syná,

By iábłko y kwás Iábłká z słodniáło z Gron Winá.

VI.

Naswoje Podobieństwo stworzył Bog Człowieká.

Iecz Człek z szpećił ten Obraz złością będąc zwická,

Clikac iednak Bog przyrownać do Obrázu swego,

Wziął do Obrázu Obraz, z kwiecia Pánienśkiego.

VII.

WRáiu y ná wygnániu Adam z Ewą żyli,

Gen. 3.

Kością z kości, á z Ciálá Ciálem iż swym byli.

Wtory Adam z swą Ewą iż tę jedność mieli,

Dla tego tu y w niebie, spolnie się wieli.

Corin. 15.

VIII.

Powiedz prosze Anyele do Pánny poślany,

Coś miał abyś iż poznał, zá znák zniebá dány?

Czyli stowarzyszenie, Częste z wámi miálá?

Czyli rozna od ludzi, twarz iż wydávalá?

IX.

Rodząc się Pan z Cney Pánny, wziął puł serca z Pánny,

By iedney woli będąc był z Matką społdánnym.

Dziwna miłość záiste, że namnietr nieboczy,

Gdy iednocząc dwudwoi, dwójąc dwu iednoczy,

X.

MARIA znáczy morzá, nie iedno lecz wiele,

A Máry znáczę łózko v márłych, ná Ciele,

Ná Márách w grzechu zmárły, nieś się do **Máryi**,

Wiecznego ieństwa kłodę znicie tá z twey szyi.

XI.

T hrón Mátce iák Salomon dáiąc Bog przy boku,
D ał posobie, y przydał pierwszey czci obroku.
G rzeszny záz niepoćieszny będącisz ? á cześ winny,
Z przyczyny Mátki winy, gładzi Syn vczynny.

XII.

Z roż złatuiąc ná Roże, z kwiecia ná kwiat Psczołká,
S łodycz nabiera bo miod nie ziednego Ziołká,
Y my z Cnot słodką łodycz wszech Świętych zbieramy,
L ecz iż te Cnoty w Pannie z Panny Cnot miod mamy.

XIII.

Z ta Nowością ná świecie żadna niepostała,
Aby więc ktoru vchem Syna począć miała. Gen. 3.
E wę z MARIA taka Nowa Nowość ięła,
V chem obie, támtá Grzech, tá Bogá poczęła.

XIV.

G rzech, Smierć, Piekło od Ewy to podarze troje 1. Cor. 15
P okutá, Zywot, Niebo, te Maryi stroje,
W tym sámym wyrownały iż Mátkami obie,
L ecz wtora Chryste dala nam siebie, nas tobie,

XV.

XV.

I ásny Phæbus ilekroć przez kryształ przechodzí,
 N iekruszy go promieniem ani namniey szkodzí.
 S łoncę Chrystus rodząc się, á ktoby to tuszył? 2.Petr.1.
 T ák wyszedł z Mátki że iey Pánieństwá nie ruszył.

XVI.

S okrates we Zwierćiedle vczniom się przeżirać
 R oskazał, nievrodę cnotami záceráć, Sen.l.1.Nat.
 Z wierciadłem iest tá Pánná, kto się do tey Mátki Iac.1.
 V dáiąc, w niey przepatrza ten v Syná gładki.

XVII.

Z wyczay y Miástá tákie w Pálestynie były, Num. 35.
 D októrych gdy zbiegły vciekli, wolen był od winy.
 W ygnancy z Ráiu wszyjscy, wszytkich Port MARIA
 D oniey wszyjscy zbiegajmy, nikt z tąd nie odbiia.

XVIII.

V Chorych ta probá ich, gdy złe Ciálá mienic Galen.
 I ż rodzi kiedy w schodzi Iutrzenka vlženie.
 Iutrzenka lecz Pánienká, MARIA gdzie wschodzí,
 T á Proba, dusz chorobá, grzech iż nie dowodzí.

Ziolka.

25

XIX.

C i co Cnoty z Istoty iako mogą raczą,
 L ilią Czystość, Rożą w styd Pánieński znaczą.
 W ięc Rożą, Mátkę Bożą, lilią MARIA
 C zćic. Ale raczey Roże tá zdobi z lilią.

XX.

P haros przy morskim porcie Ogień wystaw uie,
 K torym Náwę Márynarz stroškany prostuie.
 M orzem światowym płynąć, chcieć dopłyńać niebá,
 MARIA Gwiázda Morská, prośćić drogę trzebá.

XXI.

E uphrátes, Tigris, Gehon, Phison, cztery one Gen. 2.
 B yły Rzeki, a w iedney Ráiovey zámknjone,
 Z rzek Istot czterech Syná, to się zawiéralo,
 W Pánnie iák w Ráiu, Boštvo, Dúszá, Krew, y Ciálo.

XXII.

P rzy weselnym báńkiecie raz rzeklá do Syná. Ioā. 2.
 G dy nalepsza dobra myśl, iž niemáią winá.
 B o Miod iuż miał świát, miały y one Miod Gody, (dy
 M átka plastr Miodu, Syn Miod, dwá Miody nád mio-

D

XXIII.

XXIII.

Zyd w ciągnieniu z Ägyptu, w nocy słup ognisty,

Awdzień Boski Bıldakın miał słup obłoczyły.

Krześcianin w ciągnieniu do nieba y w nocy,

Ywdzień ma Miłośerdzia Mátkę, słup pomocy.

XXIV.

Remorá takię mocy iakię żadna niema

Ze rozpędzony w prętkim biegu okret w strzyma.

M A R I A iest Remorá, tá mała wielkiego,

Rybká Rybitwá zmoglá, Pánna Páná swego.

XXV.

Synu coś nam uczynił ? **M A R I E Y** sā słowá,

I E Z V coś nam uczynił ? tá zaś nászá mowá.

A Chrystus co odmawia ? co iest ? co pytacie,

Ze mnie Oycá, z Mátki mey, zaż Mátki nicmaćie ?

XXVI.

Mágnes ciągnie żelázo, Sekret przyrodzenia,

Przyczyna tey właściwości, trudna do wiedzenia.

Mágnes prawy **M A R I A**, twarda szyná grzeszny,

Ten Mágnes, tē stal ciągią, ciągnie k sobie spieszny.

XXVII.

Ziołka.

27

XXVII.

O Jednorożcu ten słuch, iż co się Olbrzyma Card. l. 17.
 N ay w ięt szego nieboi, tego Pánná ima,
 I ednorożec Syn Bozy, niemogły ktorego
 O biać Niebiosá, iedna ięła Pánná tego,

XXVIII.

P sczołká Owoc prace swey, co go z kwiecia zbira, Plin. II.
 W ochronie y wobronie chcąc mieć w woſk vkrywa.
 W oſk iest Pánná, Miod Boſtwo, ktore w Pánnie zgołá
 T ák Syn vkrył, iáko Miod, mādra Woſkiem psczołá.

XXIX.

S toní wielki, kość w nim biała, á kocha w Czystości,
 B áſzty ná nim stawiáią. Droga błędnych gości,
 P ánná Wielką, bo Mátka białą bo przeczyta, Mat. 6.
 W iernych báſtą, á błędnych droga rzeczywista.

XXX.

D o vcieczki Ieleniom sá wysokie gory, Psal. 103.
 A do vchrony Iężom, sá w opokach džiury.
 K ámień Syn, Gorą Mátka : leż grzech, á Człek Ieleń,
 D o Opoki, do Gory, mknąć się grzeszny nie leń.

XXXI.

Libani, Syon, y Kádes, trzy gory wyniosłe, Eccl. 24
Cedr, Cyprys, Palma, troje drzewa na nich roste.
Znaczą wyniosłość Panny, Więc iesli z gor, z drzewa
To z trzech, rakaś od Troyce vczte Mátka miewa.

XXXII.

Zbudowawszy Salomon Thron z Słoniowej kości,
Pryodział go Faingultem, w sztyk w swey wielkości.
Vbudowawszy w Mátce Bog Thron Ciałá wziecia,
Przednim złotem Cnot Mátkę pokrył od Poczećia.

XXXIII.

Mojesz laską w Ägypte, dźiwnie Cudá tworzył,
Laską y drogę Zydów w dniu Morskim otworzył.
MARIA zaś nie laska, lecz laska zdarzyła, Exod. 14.
Cuđ cudowny, że Morzem niebo otworzyła.

XXXIV.

Nie dobrze być iednemu te słowa Bog mowił, Gen. 2.
Gdy Ewę Adámowi pierwszemu gotowił.
Wtory Adam ślub biorąc z Człowieczeństwem, temu
Lożnice miał w **MARIĘ**, iż zleć być jednemu.

XXXV

XXXV.

EVA, AVE. Para słów, lecz nad Tyśiąc ważą, *Gen. 3.*

Ray, Wygon, Ochłań, Niebo, to wszem wyobraża.

Ewá w spák AVE, to jest od Biadátam była,

Ewę od VE przez **A VE,** gdy Panna wolniła. *Lut. I.*

XXXVI.

Z Roże zbierana Rosá, kiedy Słońce w schodzi, *Galen.*

Napewnieysze lekarstwo chorym oczom rodzi.

Róża Mátka, Róża Syn, Dusz ślepość ten cale

W schodząc leczy, zbieraj mysz Rosę, z Rózy dbale.

XXXVII.

Phænix Ptakow ozdobá, sam na świecie isty, *Pl. Lio. I. 2.*

Anad inne stworzenia sam dugo wieczysty.

MARIA zdoba Niebá, tá Phænixem ista,

Tá nad inne stworzenia wyniesley wieczysta.

XXXVIII.

Iako pełny Rostruchan nápoi u drogiego,

Gdy kto namniey przechynie, vlewa spełnego.

Tak Panny łaski pełney, gdv kto o co prosi, *Luc. I.*

Y proźby y nad Proźbę skutek więc odnośi.

Ziołka.

XXXIX.

Ma to Orzech, lub Migdał, że się w sie zawiéra,

Ztąd łuskę rozgryzywa, kto owoc wybiera.

Od MARIĘ, MARIY owoc ten odnośi,

Kto boląc co včierpi, a gorąco prosi.

XL.

Lew straszny y frogi zwierz, a wzdy to wiec bywa,

Ze kto przedniem vpada, Lew go zaniechywa.

Straszny, frogi, y mściwy iest Bog na grzesznego,

Awzdy mija, vklonnym kdo do Mátki iego.

XLI.

Orzeł gorny ptak y Krol lotem y Natura.

Wszytko ptaство przenosi pędząc buyniey góra.

Orlica bo Krolowa nad wszyską płcią, biała

Jest MARIJA, ktorey lot zgorną bárzo chwała.

XLII.

Co máią pierśi do ran ? co piersi do rány ?

Czy na rány, przez pierśi, od ran żywot dany ?

Pierśi Rány błagają, bo Mátka Pierśiami

Błaga Syna, a Oycá, Syn błaga Ranami.

XLIII.

S rogi Smok dźiwnie płacze, gdy mu leb Słoń tłoczy,
 G dy wodą aby olśnał zálewa mu oczy.
 D źiwnie Czart płakał, Panna gdy go Węża, Wężem,
 S ynem stárla, gdy olśnał domniemánym Męzem.

XLIV.

I som z oczu niknąć Ielen vprágniony, *womysl* Psal. 41.
 S zuka Wod żywych, by ochłodził zgony.
 O d grzechu niknąć grzeszny, do tey Panny *isM 7 EOT*
 B ież, pros, wod żywych, do twey, z lez twych wárny.

XLV.

G dy Nawá w głod dodaje, ludziom zwiędłym Chlebá,
 O iák miło brać wszytkim, Czego nagle trzebá,
 G dy Świat głod cnot ponosząc, ná ten głod cnot zboża
 N iema, o iák potrzebna, Nawa Mátka Boża. *Prou.13.*

XLVI.

M Ieczniodowią ziemie Bog Zydowi obiecał *Exo.3.*
 K iedy sam w sobie, sobie on Rod przypolecał.
 M Ieczniodowią ziemie (á to nowabyła) (milá
 T ám wział, nam dał, gdy Panna, miod mlekiem kar-

XLVII.

Ziolká.
XLVII.

Orzeł, Okret, Wąż w skále trudne mája drogi *Prov.10.*
Ktorych Salomon, nie zgadł w rozum niewbogi,
Drogá Mężá w Pánience, lecz tá naytrudnieysza,
Wyście Chrystuſá z Mátki zaz to gadka mnieysza ?

XLVIII.

Dwáy Adámow na świecie á nie więcej żyło, *Cor.15.*
Wtory był nim był wtorym, áż pierwszym co było.
Oycá y Mátki niemiał, miały niemiał wtory,
Ow Dziełem tego, á ten potomkiem swey *Cory.*

XLIX.

Co iest Bog ? Co zá chwała ? Bożey w Niebie Mátki,
Te są dwie naytrudnicyſze ná námędrzych gadki.
Bog się zrodził á z Panny, dwie to Táiemnice,
Co wszytkie wywracają rozumy ná nice.

L.

Wszelkie ná Imię **IEZUS** kolano przypada,
Niebieskie, Ziemske, y tych co Duch w Czyscu śiada.
Wszelki Imię **MARY** Narod błogosławí
Anyelski, ludzki y ten co się w Czyscu pławi.

LI.

N á troiákie Przeklęctwo, wzdał był Bog Płęćbiąła,
 N átury, Winy, Męki, z tych trzech Mátkę cáła
 B og vwolnił, z Náture, iż iey dał Płod, z Winy,
 I ż przez grzechu, á z Męki, iż lekkie Rodziny.

LII.

Z aćność stanu, y Boskich dárow rozliczności,
 D oskonałość żywotá, w MARIEY włafności.
 T e vważywszy, náto, ten wyrok iest iásny,
 A bo MARIA Niebem, áboli Cud włafny.

LIII.

G dy Słońce było we Lwie, ten się Cud stał w Rzymie,
 E squiliná págorek śnieg okrył iák Zimie.
 Z ápálczywości Boskieu ogień, śnieg všmierza,
 G dy w Kościele MARIEY grzech prosi przymierza.

LIV.

O ćiec, Syn, Duch, gdy ci trzey, tē Nowość mieć chcieli,
 B y Kapłan, Krol, y Prorok, ci trzey jedność wzieli,
 A nyoł, Elzbietá, Kościoł, ten Czyn pozdrowili,
 G dy się Bog, Ciáło, Duszá, w Pánnie iednocyli.

LV.

A ugustus Pan szczęśliwy Sybile powodem,
 W idząc Pannę z mǎluśkim nǎ powietru pǎdem.
 B ył rad, zkąd Kościół w Rzymie stanął ARA CÆLI,
 Z którym się S. P. Q. R. po džisdzień nie džieli.

LIV.

S więtych ku świętym sercā, ácz roźno schylone, Aug.
 W tym zgodá iż wszech sā ktey iák wręże wprawione,
 W szyscy bowiem MARIA ták iák ná vmowie
 C zczą, raczą, wielbią, sławią, kázdy to z nich powie.

LVII.

P ánná Mátką, á Mátká aby Panną były, Chryſo. Luc. I.
 K to to słyszał ? MARIA w tym y w tym święciłá.
 B o to w niey było, będąc co się nie zmieniło,
 Y to co być niemogło, dla tego co było.

LVIII.

S czepy Roże w Jerychu, iż nád wszytkie Roże
 B yły, iż Mátek Mátkę knim tyś rownał Boże.
 P rzetoż Roże nád Roże Wiąnek nád wsze wiąnki,
 P ánný nád Panny świeći, twey Chryſte kochánki.

LIX.

- D rzewo Mátką Owocu, Owoc płodem drzewá,
 M átká Drzewo,плод Owoc, těž Náture miewa.
 T ey ześ Nátry Chryste, co ty wtorá Ewo,
 B oś ty był Płod, Syn Owoc, á twa Mátká drzewo,

LX.

- G rzechowe, Pokoiowe, y Cáłopalone, *Leuit. 3.*
 N á Cześć Bogu ofiáry trzy Zydowskie one.
 V błagálnicá nászá zá nas ie ponawia,
 G rzech miękczy, Pokoy zdarza, Cále się zaſtawia.

LXI.

- T rzy Piosnki intonuią w Niebieskiej Kápeli,
 I ednę SANCTVS, te Cherub y Seraph Anyeli *Isai. 6.*
 D rugą niepokaláni zá Báránkiem chodząc, *Apocal.*
 A trzecią MAGNIFICAT wdom Helzbiety wchodząc

LXII.

- T o co sámego Bogá ná źiemi zrodzi-
 T o co się wniebie zBogiem Bogiem ogrodzi- } 10.
 T o co iášnemi Cudy iášnie się wſlawi-
 T ego wſzem nie czcic? árcyſzalenſtwo by by-

LXIII.

W idzać Obraz Cna Páanno twoy y Syná twe-
 N iemogłem zmilczeć y ia, co Syn twoy rzekł te-
 O ddaycie Bogu wszyscy, to co iest Boże-
 O ddaycie y to co iest Mátki Mátce ie-

LXIV.

I ż drogo Chrystus płáćił, od ktotkiey gospody
 Z acheuszowi, Marcie, sę tego dowody.
 L ecz Mátce zá Kšíęžycow dźiewieć gościnności,
 D ał nád dźiewieć Anyelskich Chorow wyższe włości

LXV.

T ęcza Háslo przymierza : od Potopu ziawna,
 Pożorne Farb widziadło, wobłokach wystawna.
 M ARIA w Potop grzechu znák przymierza Pierwszy
 S więte z Farb Cnot widziadło, tá niebiosá wierszy.

LXVI.

A nyoł, Ogień, Miecz, troiá y Ráju straż była Genz.
 K tora Gniew, kaźń, y Srogość Boską, knam znaczyłá
 L ecz M ARIA iák Esther, to z niosłá tą Sforzą
 G niew Pokojem, Kazń Láska, á Srogość Pokorą.

LXVII.

LXVII.

A ugustus Rzymski Cesarz wieszym właśnie Duchem,
I mię Páná wytrąbił, y mową y słuchem,
A to się w ten Rok dziáło gdy Cne Bośkie plemie,
P ánná powiła Páná, y niebá y žiemie. Luc. 2.

LXVIII.

P odány Morzu Ionász, miał w Rybie wygodę,
P odány świątu Bog nász, miał w Pannie gospodę,
T ám džiw, tu Cud, gdy Morze zawařto się w Rzecce,
G dy Bog wieloryb zrodzon á w máley rybecce.

LXIV.

O woc drzewá žywotá w Ráiu nie tykány,
O woc drzewá žywotá Pánny, w Pokarm dány.
C žemusz ten tám kryiomys á ten się wszem ziawia,
Czyli že ten tám mami, á ten iż wszech zbawia.

LXX.

S padł był z niebá trućizny iad do Piecká wielki, Isai. 14.
W ydał żołci gorzkáwość Ray, ná narod wszelki
P ánná Ionathá Piecko z Leństwem všodzíla, 1 Reg. 14.
P ánná Ionathá žiemię z niebem vmodzíla.

LXXI.

Kámienniem Abimelech w Ephrze brátoboycá, *Iud.9.*

Od niewiasty wleb zabit do wieże przywoycá.

Kámienniem Synem Pánná, procz wszego oręża, *Pet.2.*

Przywoyce, Oycoboyce stárlá głowę Węzá, *Gen.3*

LXXII.

Fawor był, Słužebnicá gdy Piotrá w puściłá *Ioan.18.*

Do dworu Káiphaszá, choć go záwstydziliá.

Wietszy Fawor **M A R I Y** gdy Oblubienicá, *Cant.4.*

Pokornie rzeklá, Otom Páná Słužebnicá.

LXXIII.

Miąąc wšytko Bog, niemiał ná sobie sukienki,

Ná tē dodać poftawu, iedwab niemogł ćienki.

Aż się vpostawiła Pánná, ktoraz ćiała *Prov. 31.*

Yze krwie swey, ô **I E Z V** ćiebie przyodziała.

LXXIV.

Głádszy nád ludzkie syny chcąc wzwierćiedle świętym

Swe czyny Boskie widzieć: chcąc widzieć iák spiętym

Był Bog vczłowieczony, y człek vbośtwiony, *Tim.3.*

Vyrzał Ciało ná sobie Bog Cna Páńno w tobie.

Zkad

Z kąd spráwił gládki gládką, ześ iest Bogá Mátka, (dło.
Z a zwierz džiki zwierciadło węzá, grzech smierć ziá-

LXXV.

S łowo Ciálem sie stało, słowo nie dzwięk słowá,

S łowo Oycá, słowo Bog, słowo á nie mowá

C iálem się stało, Ciálem z Ciáľa ze krwie Pánny, *Luc. I.*

C iálem á nie Phantázmą, Cialem Syn kochanny.

LXXVI.

W Rzymie Kościół Pokoiu zá wieczny mniemány

N á ten czás przez Ruinę z źiemią był z rownány,

G dy Pánná porodzílá Boski pokoy, z Pánny

Y Pokoy y pokoiu z niosł, Kościół Pogánnny.

LXXVII.

S yt w Chlebie, syt w napoju, iż iest káždy to wie,

Z tąd Chleb z nápojem sytszy bywa, káždy powie

I ż Paćierz Chleb iż **A V E** pełná láski ziávia

Z tąd Sytnieyszym kto **A V E** przy paćierzu mawia.

LXXVIII.

R ozgę Márne, Tablic dwie, Arká záwirálá,

R ozgę Márne, Tablic dwie, Pánná wsobie miálá.

T ablic

Tablic dwie, Bogá Czlecká, Mánne w Pokarm Syná,
Rozgę, Rządce, MARIA nád Arkę iedyna.

LXXIX.

Rzekl Pan Pánu, wszech Pánów, siadz ná mey Práwicy,
Rzekl Pan Pániey, y ty siadz przy moi ey lewicy.
Więc iż Páni Pan Pánią prawą, práwie dwoygá,
Niechże nas spráwi práwnych, ná Sąd práwie troygá.

LXXX.

Práwo Zákonne, Boskim Pálcem nápisáne. *Exod. 31.*
Izráelitom było przez Moyzeszá dáne.
Lecz przez Pánnę rzecz więtsza spráwił Práwa sprawcá,
Tám Zakon, á tu się sam dał Zákonodawcá.

LXXXI.

IEZVS MARIA že ták imioná pomierne,
Ze IEZVSY MARIA sá piäčio literne.
WIEZVSIE Bog człek w iednym dwie Náter rožnosti
WMARIY Pánná Mátká, w iedney dwie przecznosci

LXXXII.

Syn Boży, Syn Człowieczy, ieden Syn Oboygá.
Acz w szytek z Bogá, w szytek z Pánny nie był dwoygá.
Iednák

I ednák był Synem Wszystek Bożym, wszystek z Panny.

I eden dwoch, nie dway, dwoygá róznych v kochány.

LXXXIII.

P ierwszy rodzay w Adámie krom mężá

W tory Rodzay był w lewie zmężá krom
T rzećí rodzay w nas bywa z mężá y z } niewiasty.

C zwarty rodzay w Chrystusie krō mężá z }

LXXXIV.

P rzez Oycá, Bog przez Mátki : Ociec nie zrodzony,

P rzez Oycá Syn ná ziemi; bez Mátki w niebie vrodzo-

P rzez Oycá y przez Mátki Ociec był od wieku, (ny.)

S yn też przez Mátki w Bóstwie, przez Oycá wczłowie-

(ku.)

C ud cudowniejszy nie był, ani iuż być może, (że.)

N ád ten coś dźwnie zrzadził, dźwny wczynach Bo-

B ogiem żeś z Bogá będąc, przyiał ná się ciało,

Z e twey Mátki Pánienstwo, zawsze całość miało.

LXXXVI.

M áćicá pereł, biorąc w się kropie rośistą,

N ie rodzi nic innego, jedno perle czystą:

MARYA wzięciem rosy, Ducha W śię Świętego,
Z rodziła perłę drogą, Mesyasząnego.

LXXXVII.

Dla nas podług nas, nád nas: z Pánienstwá płodnego,
A z Máćierzynstwá Bog śię zrodził Pánienśkiego:
Dla nas, aby nas zbawił, podług nas, dla tego,
Iż z niewiasty, a nád nas, bo z Duchá świętego.

LXXXVIII.

Iesli śię Bog zrodzić miał, tedy to przystało,
Aby Bog tylko z Panną przyjął na śię ciało: *Bernard.*
Ajesli Panna rodzić, co y kiedy miałá,
Tedyć przystało Bogá, by tylko wydała.

LXXXIX.

Dioptrá iest to pierścien, w którym promyk słońca
Vpatruią Gwiazdarze. Wszech ludzi obronca
Do tąd nie był widzianym, až Dioptrá Panna
Słonce Bogá ziawiła, z nim wszem ukochana.

XC.

Grzech, Łaska, Smierć, y Zywot, Ewá iest z **MARYA**
Anyoł zły, Anyoł dobry, gdy wprzod z sobą biią.
Panna

P ánná wsczatkiem vpadku, Anyołem zmamiona,
P ánná wsczatkiem powstania, Anyołem zmocniona.

XCI.

M ēżem Słowo, á Zoną vcho, džiwna gadka,
S yn Mężem Mátce, á wzdy nie małzonką Mátká.
R ola buyna w odłogu, á żniwo przez śiania, (nia).
D źiecie przesz Oycá, co iest? mādrych słucham zdá-

XCII.

B og Oćiec, Bog Syn, Bog Duch, iż to troje było
P oselstwo Gábryelá rzetelnicy zawiło.
D uch zstąpi na cie, to Duch, a moc Naywyższego *Luc.i.*
T o Oćiec. A to co się narodzi Syn iego.

XCIII.

N iepłodney trudno: Pánne niepodobna rodzić,
A wzdy niepodobienstwo trudnością dowodzić:
N ie trudno Bogu, gdy płod niepłodney Elżbiecie,
D ał by Pánná wierzyła, iż ma rodzić dziecię.

XCIV.

W przedzíwnym obwieśczeniu wcielenia Bośkiego,
C o naywyżey osiadło to vnizonego.

A nyoł Pánnę pozdrawia: Pánná tā przyzwala,
B og się Człowiekiem stáie, gorna dołem szala?

XCV.

W niebie wszyscy: ná źemi iż w szelkie narody
MARIE czcą, wyściadczą doświadczeniem zwody.
W Herezyey w tey sámey przecznosć bruzdži wgłowie.
W tym gorszy sā nad Turki Herezyárchowie?

XCVI.

S łowá sā Máchometá, z mężczyzn wiele było
D oskonálych, z bialej płci nic się niezrodziło:
T ylko sámá **MARIA** Mátka IEZVSOWA,
O blužnierskie džiś gorsze nad Machmeckie słowá.

XCVII.

I to ieſt w Alkoránie o **MARYA** z čiebie,
O znaymił či Bog słowo zacny tu y w niebie:
O **MARYA** ty Bogu bez przestánku wiecznie
N ád białegłowy slużyſz zacznieysza stáecznie.

XCVIII.

N aród niegdy Węgierski będąc stárey wiáry,
T en ku Bogárodźicy miewał zwyczay stáry:

Ze nośil ná Monećie obraż iey drukuiąc,
PATRONA VNGARIAE tym go tytułuąc.

XCIX.

Wenetowie Pánowie, imieniem y rzeczą
ORzeczypospolitey pilnā māiac pieczą,
Zlecili ią **MARIEY** z tąd tego przyczyná,
Przej Obrážu tey Pánny iż niemász Cekiná.

C.

Zygmunt pierwszy Krol Polski, czci Bogárodźice
Stroż pilny, pod imieniem tey Pánny Káplicę:
Taką w zamku Krákowskim w głębsze podał látá,
Ze ią liczyć możemy z siedmią dźiwów świátá.

CI.

VCorki śiostry żony Królewskiey cney Anny
Iágielłowny, był honor, przenaświętszey Pánny.
Wtey wadze, że ku czci iey wsytko porozdała,
Wątpię aby postronność większą choyność znala.

CII.

Wpotrzebie swey mocnili cni Stáropolanie, *Crom.f.3*
Tym, gdy Bogárodźicą wsczynali potkanie, *1415.*

Ziotká.

W szyscy w Woysku śpiewali nim mieczem obronnym,
P o łbu choynie dawali Krzyżakom vgonnym.

CIII.

I wo Biskup Krakowski, Boskiey Kościoł Matki, (státki,
W Rynku Stołecznym wyniosł, nie szupły w do-
W nim Fara iest przedniejszą wielkości Krakową,
B udynek starodawny, Świętych Świątnic głowá.

CIV.

MARIY Panny Kościoł ná Piasku w Krakowie,
I ákim kosztem wystawny, Jagiełło Krol powie
Z Ludwiká Krolá Corą, á Jagiełłá Zoná
I adwigą, y tá powie Cudami wslawiona.

CV.

Innych Świątyń w tym Państwie ná cześć tey Święcice,
S ilá sławowystawnych, moc Bogárodźice
K tore głoszą: nie mniejszą iest y **Częstochowá**,
T ak mieniona, iż często w przypadkach vchowa.

CVI.

Cudy wielkimi słyniesz w Kościele Janowym
P ánno, á nie mniejże y w Kazimierzowym

Mie-

Mieście, á kto wyliczy tue džiwné obrázy,
Co Obraz, to Cud szczerý, bez czci Boskicę skázy.

CVII.

Prowincye, Krolestwá, Rzeczypospolite,
Pánsztwá, Xięstwá, y inne miasta známienite,
Tey się Pannie w opiekę podawáły pilnie,
Zá iey prozbą rátunki biorąc nieomylnie:

CVIII.

Kościoły Tumskie Belgow, on Kámeraceński,
Tornacensi, Turgrenski, y Atrebatensi,
Ku czci Pánny święcone že są każdy to wie,
Tęż Alsatia, Antwerp, Argentyn część powie.

CIX.

Kościoły, Kárnotenski, Pikárdski, Páryski,
Arwernski we Fráncyi cudowne gdzie bliiski
Bog z pomocą náchodzi, toż ma Florencya,
Toż Rzym, Cudami słynie, gdzie Pánná **MARIA**.

CX.

W Niemczech gornych Oettyngá, Dittelbach, y Spirá,
Aquisgran wielkie łaski od **MARIEY** zbiera.

W Hispániey, Serrata, Burgens, Cántabriā,

G wárdoloupæ to wszytko wie, co iest **M A R I A.**

CIX.

T rojáko czcimy Duchy, w przod Látrią Bogá

D ulią, ku vczczeniu Świętych stara drogá

H iperdulią, trzeći sposob czci oddania,

M átce Bożey nalezy, ktoż ták czcić zabrania?

CXII.

L ew Syn, z Pánną, Bliźnietá w Świętym Zodiáku,

B áránow, Kozorozcow, Szkorpionow, Ráku,

S trzelcow, Bykow, mieć niechcą, Wodnik leż á Wagá

S umnienia, Ryby ludzie, Lwá y Pánnę błaga.

CXIII.

N ayniższy Zywoł Ziemia, wyższym nád Zywoły,

B o Ciáło Pánnny z Synem wyższe nád Anyoły.

Z ywiołów czworo Świát ma, żywioł ieden w niebie,

I eden lecz we dwu Zywoł, Zywoł dáiąc z siebie.

CXIV.

I áko Rodzacego się zacność Bogá bylá,

W Pániestwie cney rodzacey ták się równie wiłá.

W Bóstwie Rodzającego się zacność cney Rodzacej,
R odzającą z Rodzającym się zacności wiączej.

CXV.

I áko Oćiec był Bogiem : Duchá Synowskiego,
A przez Mátki, ták Mátką Ciálá Syná swego
B ylá Pánną przez Oycá, y ták z Oycá z Pánny,
Z Oycá Duch, z Pánny Ciáło, **IEZ VS** vkochánný.

CXVI.

I áko Ian większym między Płci białej był płodem,
T ák **MARIA** białą płeć przewyższalą rodem,
A iáko Ian y ten sam był godzien krzucić Chryftá,
T ák rodzić Bogá godna Pánná bylá czysta.

CXVII.

Honor ten zá naywyższych w Rzymie starym miano,
G dy dobrze záslużonych obraz wystawiono.
Z áslużeñszym kto Ziemi ? kto Niebu ? nad Pánne ?
Z tąd żali tey obrázy mają być nagánnę ?

CXVIII.

Młodzieniaszek Aposztoł Ian **MARIY** zlecon,
By tey stárszeństwem tego wick młody był wzniecon
G Y džíš

Y džiś Faworyzuie Młodzianom tá Páni,

P od Chorągwią **MARIY** žycie Máryáni.

CIX.

Z rodził Páweł Gálaty, zrodził Korynthczány, *Gal. 4.*

R odzi Krzeſt, rodzi Koſcioł po džiś Krzeſciány.

Y my chcemyli Chrystá w nas porodzic sámi.

Trzebá byſmy z **MARIA** byli Máryámi.

CXX.

Piszą o Pelikanie, że płod zgłodu zmárły, (dárlы).

Krwią swą odzywia w pierśiach nosem swym roz-

Cny Pelikanie Pánno, záponniálych w grzechu,

Trzymasz, piástujesz, biclisz w niewinności blechu.

POZDROWIENIA ANYELSKIEGO

Czaſtki Rytmem Opisane.

I. A V E

KTO posyła? Bog w Troycy; kogo? Archanyołá,
Dokąd? do Panny, po co? w Džiewoſęby zgołá,

Cosz spráwił? woł zíawił, cosz się záwiążało?

Słowo Ciálem się w Mátce, z Ciála Panny stálo.

Pozdrowienie Anyelskie.

51

II.

Dla przedziwney odnowy Narodu ludzkiego,
Te dwie Słowie naywietse Sekretu Boskiego
Były; **Bądź Pozdrawiona**, to Pierwsze To Wtore;
A na początku było Słowo z Panny które?

III.

Łaski pełna, był Szczepan łaski pełen Święty,
Y MARIA, był Chrystus, pełna łaskę zięty, *Autor. I.*
Lecz Chrystus iako zrzodło, Panna iako rzeká,
A Szczepan iako strumien, co od zrzodła śicka.

IV.

Pan z tobą Panno. Naprzod Oćiec, boś v tego
Nalázłas łaskę świadczy Syn ten że twoy iego.
Pan z tobą, Syn będący Sygnetem Pánieństwá, istwa.
Pan z tobą, Duch kształtuiąc Krwie twej dostojen-

V.

Błogosławionás ty jest między niewiastami,
Tak drzewo Migdałowe, co między drzewami.
Ma Pánieństwo, ma płodność, bo ácz vſledzony,
Owoc wydáie, przećie Kwiat zawsze zielony.

G 2

VI.

IV.

Y Błogosławion Owoc iest żywotá twego,
Drzewá dobrego Owoc dobry, á zły złego,
Ten Owoc święty, z Panny świętey y sam z siebie,
Vbłogosławił Pánno ten Owoc y Ciebie.

VII

IEZVS **C**HRYSTVS, Tworca, Pan, Synę twoim namilszym
Słowo Ciałem dla człeká raczył być naliższym.
O iako nie obiecie to są tąiemnice,
C yrkuł w punkcie ! a grzesznik widzi Boskie lice.

VIII.

Swięta M A R I A modl się za nami grzesznymi,
Ciężarem wszelkich potrzeb tak obciążonemi.
Ze jeśli teraz Panno nie będziesz rátunkiem,
Smierć, nam zada śmierć drugą przy skonaniu trun-
kiem.

K W I E C I E

M A R I A

Zmiennoliter

R A Y M A

Los Xáiu / Ewá w Xáiu / Krociuchno zázylá /
MARIA, EVA, wieczny Rayma / Xáiem bylá.

M A R I A

M I A R A

I.

MARIA jest co MIARA, takto czyn cnot mierzy,
Ten się szcziuplać na ziemi, na niebie rad sierzy.

II.

Z naypieknieyßego kwiecia, pieknieyssia Lilia, Cant. 45.
Z naypieknieyßych Pánenek, pięknieyssia MARIA.

G 3

III.

Kwiecień.

III.

Ray zrodził Ray, Adámá porodziła **EVA**,

Ten rod, **MARIEY** jest płod, owoc żywego z drzewa.

IV.

Dla Dalile w swej śile, on Samson sprawiał,

Adla Panny, grzechem ranny Bog, kaźn uhamował.

V.

Amouet **IRAM**, znaczy wspaniałe słowo **MARIA**,

To jest, gniew błaga, Boska gdy z czerwienią uniią.

VI.

Theotokos **MARIA**, tak nazywana była,

Iż nie tylko człowiek, lecz Bog zrodziła. 1.Ioan.3.

VII.

Milosiernie i mądrość Boska uświetniła

Sáp.18.

Wiecznie: by Panna Matka milosiernia była. Eccl.24.

VIII.

Dnia Ráie Bog uszczęśliwił oba dla człowieka,

Gen.2.

Wtory w Pannie, a pierwszy od początku wieka.

IX.

IX.

Spad z niebá, wypadł z Ráiu, ná spud z wypádnieniem,

Wziat nagrodę Pokorný Pánny wywyżšeniem.

X.

Ani Mátká ták boyna, lecz taki Syn áni

Sap. 4.

Nie postał co by wiekſe oddał śviátu dani.

XI.

MA RI cbły A dámowí **MARIA** rátunek, Psalm. 90. 21.

Wiec do niey z prožba wßytkim zrzućinßy frasunek.

XII.

Tná źiemi y w niebie, przecz tā chwalna Corá?

Przecz Bog z niey zrodzon. Wabiem ſię ſtálá pokorá.

XIII.

Dla Arki, Obed Edom, pobłogosławienie

Wziat dla **MARIEY** dáic Bog wieczyste mienie.

XIV.

Gwiazdá z Iákobá, Rozgá weſtá z Izraelá,

Ale wiekſošć z Poselstwá weſtá Gábryelá.

Kwiecie.

XV

Iachel nieprzyjaciela Sifáre zabitá,
MARYA Luciferá mocu vmalitá.

Iud. 4.

XVI.

Berzelai Davidá w głod ukarmiť z dworem, 2. Reg. 10.
Pánná Syná w głod śviátá, dátá w leki chorem.

XVII.

Trzech Oycá, Słowo, Mátke, to jedno ziedniťo,
Ze Oycowskie cne Słowo, Mátki Synem byto. Luc. 1.

XVIII.

WArce chowána bylá cudotworna Mánna,
To cud, Bogá sámego iž nošíta Pánná.

Hebr. 9.

XIX.

Lilia w złotym Lichtarzu,
Bog Czlek w Pánienskim Oltarzu.

Exod. 25.

XX.

Co głupi Nabal Adam zepsował to mita
Abigaíl **MARYA** mädrze náprávitá.

1. Reg. 25.

XXI.

XXI.

Tencuta Absolon Davida przeprosić,
MARIA narod ludzki gniew Boski poznosić.

XXII.

Isbo set dla ospalej w Ráiu Ewy zginat, 2 Reg. 4.
Cztek cieścia **MARIEY** Boski gniew pominat.

XXIII.

Esther frogość Asuerá, nowym proźby czynem
Zmieniącą, a **MARYA** Bogę Oycę Synem. Esther. 5.

XXIV.

Esau, by Iakob nie zbiegł, gonil zabić brata, Gen. 27.
Czart zboycią, do **MARYEY** grzeſny zbiegaj z świata.

XXV.

Dziwna to Fortá džinnym przymiotem uczczona,
Bogu raz otwarta z klonnie grzeſnym niezamkniona.

XXVI.

ANA był to ten co zdroy wynalazł ná puſczy,
ANNA z niej Pánná, z Panny Bog, zdroy śniatá tluſczy.

Kwiecień.

XXVII.

Czystość iakieyby bytā v Bogā ważnośći,

Z tąd znacznie znac̄, iż się Bog urodził z czystości.

XXVIII.

Rzekł Iob, zgin dniu którego człowiek się urodził. Iob.3.

My mowmy, ży i dniu, któryś MARYA przyniósł.

XXIX.

Maria Aaroną siostrą bytā wzięta,

Exod.15.

MARIA z Názarethu nad świętymi świętą.

XXX.

Abigail jest chwala dla swoiej mądrości,

I.Reg.25.

Ktoraż medrza nad Matkę Boską w swej skromności?

XXXI.

Máchábejczykow Matka dziwna jest názvina,

Ktoraż świata dziwniejsza, nad MARYĄ dana.

XXXII.

O Agar y iey Synie, Bog miał swę stranie,

Gen. 21.

Coś rzecz w swym Synie, w Matce iakie miał kochanie.

XXXIII.

XXXIII.

Eliaſſa w Sárepčie n̄dewá w ḡod karmila,
Pánná, Mátka, Piastunka, Mámka Bogá bylá.

2. Reg. 57

XXXIV.

Zácháryaſſa rozgi dwie, czesć y powrozek,
Powrozek Ewa á czesć MARIA, czci Wozek.

Zach. II.

XXXV.

Wieza gorna Libánska ná gorze w Syonie,
Wyniesleyſſa nád Liban, MARIA w swym Thronie.

XXXVI.

Wielki ma ſię uniżać, to ták písmo mowi,
Aniskość wyniżſona MARIEY co nowi?

XXXVII

Gdy Kierz gorzał nie zgorzał, džinem było džinym,
Gdy Pánná porodziła, džin martwym, džin żynym.

XXXVIII.

Roju Cnot, Perlo Pánen, Mátko Męſyaſſa,
Boská świątyni, ty bádz Betsabea nájsá.

Kwiecie.

XXXIX.

S trąpystem był dwogłowy Iánus Bog zmyślony,
Cudem Chrystus, z dwóch natur, był z Panny zrodzony.

XL.

S łusnie rzekł Adam Ewie, tyś kościa z kości mey,
S łusnicy MARYA IEZU tyś ciałem z Mátki twej.

XLI.

I ż wsech białych głow stany MARYA obiełá,
Z tad Pániem, Wdow, Małzonek, trzy korony wzięła.

XLII.

C udownie urodzona, cudowniey zrodzidá,
N aycudownicy MARYA Pániestwá nie zbyła.

XLIII.

W yrikie czcić ważyć Swiete obyczay to wzięty,
L ecz święta nad święte czcić, zwyczay błogi, święty.

XLIV.

L áskiś pełna Pan z tobą tyś błogosławiona   Lúc. i.
MARYA, Panno, Mátka, trzemá wraz uczczona.

XLV.

XLV.

I eden Bog; iedna wiara, ieden krzest jest: y **IA** Eph. 4.
I ednam tylko na swiecie, jest taka **MARYA**.

XLVI.

Pocze: **N**aro: **O** fiaro: **Z** wiast: **N**aw: **O** czy: **W** niebo:
I w Snieg, tych swiat, twych, powiedz? przez taki wsem po-
trzebom.

XLVII.

Korzeń, Roszczka, Kwiat z Iesse, Syn, Człowiek, Bog, z Matki
Z Izay, z **MARIEY**, trzey w trzech ieden a rzadki.

XLVIII.

Adam z mulu przed Ráiem, Ewa z kości w Ráiu,
MARIA z Krolewskiego nad Ráiem rodzaiu.

XLIX.

Ray z żalem Ieruzalem był: Ierych wygnanie
Z Samariey: **MARIEY** Syn dat lekowanie.

L.

Iż pozytek y wybor, ma nad kwiecie Roża.
Z nad Wianek z Roże, Mátka ulubitá Boža.

Kwiecie.

LI.

K árbunkuł przedni kámien ten śnieci y w nocy,
MARIA y omácmie iest swym ná pomoczy.

LII.

P aw co trudno do wiáry, po śmierci nie gniie,
I to cud že **MARIEY** zmárley Ciálo żyie.

LIII.

S álámándrá ten przymiot ma że ogień gási,
MARIA tłumi psotę gdy śie ciálo tasi.

LIV.

Iáko Smáragd wzrok wzmagá, przeczy nieczystoćie,
T ák **MARIA** wzrok krzepi, ku Pánienská cnocie.

LV.

E wá z Ráyskiego drzewá śmierć w iáblku urwálá,
E wá **MARIA** zdrzewá Ieſe, żywot dátá.

LVI.

C hristus, Zywot, á Mátka **MARIA** Chryſtusá,
T oč tá Mátka żywotá, co Mátka **IEZYSA**.

LVII.

Kwiecień.

63

LVII.

Słońce iest okiem świątā, Twym y słońca okiem,
Ten Panno, co Obrzymskim poskakiwał krokiem.

LVIII.

Niebo twárdā závárte przesłepstwá zapora, Rom. 5.
Klucz Dawidá otworzył Davidowa Cora.

LIX.

MARIA Miłośierdzia Mátka miánowána, Luc. I.
Paní Páni, Páni Panno, pokorniuchná Páná.

LX.

MARIEY z Archányolem Rozmowá I edyn A,
Mozytszá niż z Anyolem Rosprawá Lewin A.

LXI.

YPánná być yrodźić to przećwieništwa dwoje.
Ziednoczyła y Matká y Pánná oboje.

LXII.

Zdroj Oleju do Tybru gdy się Chrystus rodził
Pływał, iż Pomázaniec Krol świątā wšem wschodził.

LXIII.

Sobotą Kościół, Lampa drogie kamienice,
Tkramy Włoskie, w ten dzień czczą Bogarodzice.

Iako by Syn poważał Domek swoiej Mátki,
Loreś głośny, cuda oczyniste świadki.

Wobie zorze, y w puł dniu dzwoniąc wpadamy,
Gdy w Cielenie wſech Páná w Pannie uważamy.

Zgromádzenie chwalebnc, Imienia džiewice. Psalmi. 61.
Ma z tąd uczę, iż zbiorem jest Bogarodzice.

Iż tak twierdzę a mniemam żem prawdy nieminat,
By nie Bogarodzicą dawno by świat zginat.

Bog Niebo uświetlony, Ziemia niepomiia,
Tu um święci Słońce Miesiąc, tu IESVS MARYA.

LXIX.

A nim wiedział, y widział, ónim styszał, poznal,
B y kto MARIEY proſzać pomocy niedoznał.

LXX.

S itá ich w przemiankach inych Pánnockwałe mnożę,
I a to wnoſę, to głosę, žeſ Mátka iest Boža.

LXXI.

C orka Sioſtrá, a Mátka Corká, Pánna Mátka,
O blubienica slugá, ktoby to byt, gadká.

LXXII.

Z áwſie święty porządek święta marodziná,
Z tad przez Syná do Oycá, przez Mátke do Syná.

W I A N E K

OGRODKA BOGARODZICE
ZOSMIV ROWNIANEK.

I. POCZECIE.

Luciper, Adam, Ewá, w poczęciu krom skázy,
Lecz w Poczęciu, y potym MARYA krom zmázy.

II. NARODZENIE.

Iż prętkie z Otchłań w Niebo, być miały wnośiny.
Przeznaczaly Rodzice Boskiey národziny.

III. OFIAROWANIE.

Stára wszegdy ofiárá do rąk szlá Kápłánskich.
MARIA szlá ochotnie do przybythow Pánskich.

IV. ZWIASTOWANIE.

Oto pocznieš, ták Anyoł; Oto słužebnicá,
Ták Pánná, w tym; Oto BOG' wskutku obietnicá.

V. NA-

V. NAWIEDZENIE.

M átká Páná gdy Ianá Mátkę náwiedziłá,
P ánná, džiecię w Elzbiecie, Pánem poświęciłá,

VI. OCZYSZCZENIE.

C zyfta będąc cna Pánná, przećię zakon iści,
G dy się z czystym Præsentem, Czysta czystość czysci.

VII. WNIEBOWZIĘCIE.

B og, Ciáło, z Ciálá Mátki wziąwszy, Duch wziął Ciáło
B y Ciáło, Ciálá zkázy Ciálá nie vználo.

VIII. V KORONOWANIE.

K olić głowę gwiazdami tá koronácyja.
O dwicków niesłychaná w tym wianku MARIA.

T u od Drzewek, Zioł, Kwiecia, ście do Wirydarzá.
C zyfta z Przeczystym ANNA IOACHIMEM zdarza.

Arká Korabiá čiose M Noego wykiet A
 Z Modelusá roskizu Boskiego wykiet.
 Dzieło m Isterne st Atek wodn I niewidomy,
 Osmiorgomná vchronę Wodzátópnych dány.
 Marye zn Aczyt kto Ra nie b It A potope M
 Pierworodnym Wod grzechowych zálana bo łaski okopem
 Boskiey tá obwiedzion A návet światu dítá
 Wstęp do dušnego zdronia ochrony tey chwałá.
 Arkí ácz przeznáczenie M vrasta z korabi A.

Tobie,	Páńno,	Mátko,	Xięzno,	Niebá,	Ziemie,
Páńno,	Láska,	Pełna,	Ráiu,	Zdobo,	Plemie,
Mátko,	Pełna,	Vczty,	Rożo,	Forto,	Święta,
Xięzno,	Ráiu,	Rożo,	Sliczna	Páni,	Wzięta,
Niebá,	Zdobo	Forto,	Páni,	Tobie,	Spiewam
Ziemie,	Plemie	Święta,	Wzięta,	Spiewam	Miewam

Miłośierdzia A cnot Twojce Pokory I edyn
 átko MARI A prośim p R zyczyń sę do Syn A

N aydoskonalſa liczbe Dziesiątek zábiera,
IEZVS MARIA liter Dziesiątek záwiera,
T oł ſie z liczbą, y celnoſć, ná tych miánach wſpiera.

M ozgowiec Wártogłów I Neptunus okope **M**
M orskich wałowy fal **E** y rozdętych zátope **M**
A ch ſrogi tē čm I ąc p **E** d **Z** i, w **V** či **S** k marynárz **A**
A szBog vſtátecznioną **S** v iátłē gwiazde zdarz **A**
R osprowadzaiąc čiemno **S** č, y żadny iſkrząc To **R**
R owny tē mo **R** zē świątā ieſtv **R** apionych wzo **R**
I áko Świât z Ciálem, z Czártem wártoglowie żył **I**
I áko wolnemi od nich, y Święci nie byl **I**
A kto powie? y dotąd tá čmá wszech nie mii **A**
A le ſię stawi Gwiazdą w złym rázie **MARIA.**

Wiersz Kręty który Serpentinum Łacinnicy żonias.

Krol gor wi Porodz Chr
owo nych ości ico ystā.
Wzn dol nisk Świątn przecz
B zwierzch wiel ozd nosz
erło ności kiey obnie aca.
P w slicz wszel osz błyscz
S vxiązec wt Mát sw
ługo ona ora ko iętsza.
Pos v wielbi c rzad wz
Z nacz obro sw w mozn przer
na no iátá ości ęsley.
Zac ochro kw czyst wyni
Sunam pow dobrocz P
ito azna inna ánnio.
Przeobf wyw niew Zuz
W ize cn wsz Krol purp
runku ot elkich ewska iro.
Podá n wi Tabur G
Zd źiem wystaw strošk moc
oba stwá na ánych árstwo.
Of ien zbaw žle mi lek

N ždal chl piáć wfp
 awo ecza ebna uiących oro.
 S pr czł potrz Bractw fluż sf
 Z rz žrzo żyw m wi f
 odło dła ego ozna elkiey ády.
 B bo Ewi pr wſz w
 O gr Bogor grzechobł m
 odko odny otnych orze.
 O bw cudopl nawr faw
 G w z lák P nalez l
 iazdo obá ánskiey czyno áski.
 G n I Szát przy por
 T h Boski Ci żyw godn
 ronie ego álá ocie osći.
 P át m m obr mādr
 M ár tw przem lub c przyn
 io e ianki uy o ofszę.
 L il t rowń przym ot pr

Mistrzem Niebá y Zie**M** ie Bog będac przednieyssy**M**
W tey Stuce wßech robot swych był naysubtelnieyssym.

Arką gdym **A** tkę mieć chci**A** i przymierza**A** od złota**A**
W ktorey zwierchu y wewnatrz świeciliá robotá.

Rzecz przedziwna tē z **R** obit w iey Poczebiu dozo**R**
Iż miał zensad czysty glanc y świeciliá pozor.

I ad **W**ezon**I** Rájow**I** grzechu p**I** erwoćin **Y**
Bo iż nie zmogły, ani prosek nie padł winy.

Ani zmázá naymnieyss**A** Pánienki nie t k nęt**A**
Tá Arką, Bogą z Czlekiem przymierze obiełá.

Mihal Szn Apo Edzic kier Iz Izchel A.

ocarz, Samson po Rzeczyta iako wojewodzy w A

116

26

7

三

1

1

BR
BIBLIOTHEQUE NATIONALE
PARIS

My Rodzic domacki Simeon

Rzad wiedzy

三

ořísm I maliře zdeka

۱۵۸

M
ocarz. Ammon po
wac

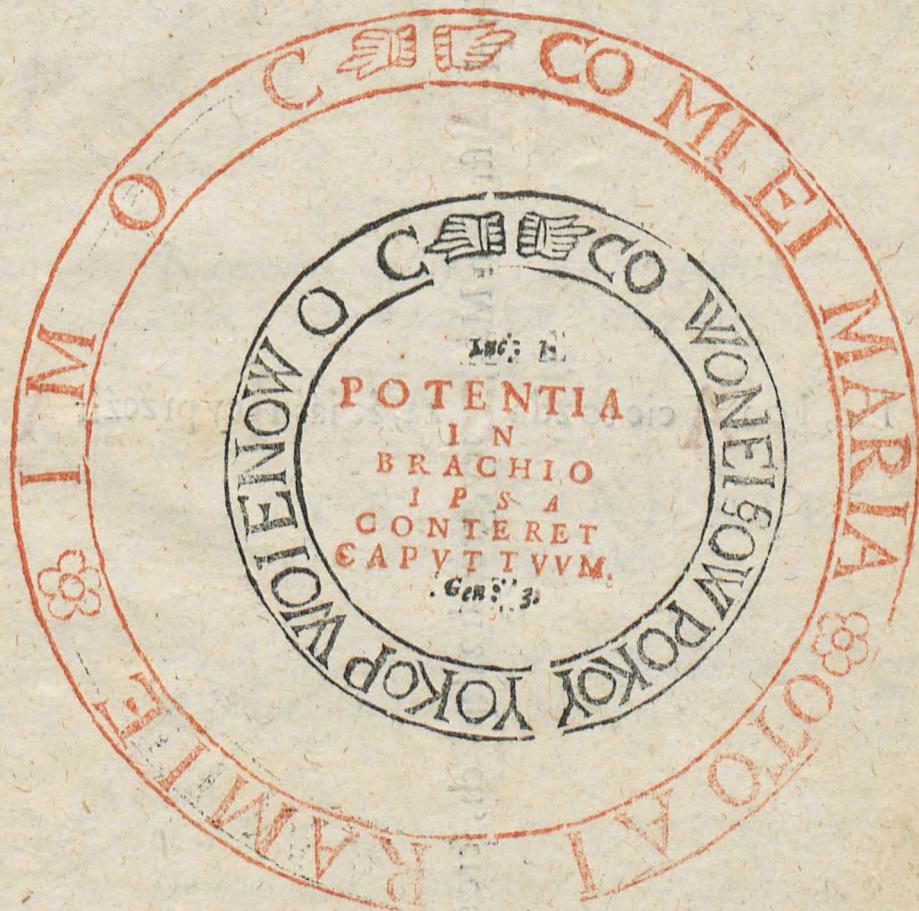
Althysen

Kodzic kse

Iz Izrael

卷之三

R E C I P R O C A

Miodu pl A str Syn Má
Miod, Ion A cie to žda R za, že iášn I ey przežir A

Miodu pl A str Syn Má
Miod, Ion A cie to žda R za, že iášn I ey przežir A

NIE O GRANICZONEM V,

W przeciaglych Rozlogach Ziemskich,

W obłozystych Budynkach Niebieskich,

POTENTATOWI

BOGV W TROYCY

TROYCY W BOGV

Poklon Boski, Niski.

Naywydátnieysey w Pálacach godney,

Monárchiey w potegách Troiey ierárchiey.

I EDNOWLAD CZYNEY

PANNIE W MATCE

MATCE W PANNIE,

Vklon osobisty vdzielny.

VBLOGOSLAWIONYM

W wiekuistosci niemienne vbeispielonym,

W Naturze nieiako vhostwionym,

BOHATYROM

DUCHOM CZYSTYM, WIECZYSTYM,

Duszom z przyiazni náklon, y powinnæ vczte.

To wßytko tym wßytkim, ácz szczuple dáię, oddáię.

Lecz szczupłość možność, całowitoscia checi

N A G R A D Z A M.

E C H O

Znam dźiwnie występy stary wiek opiewa. (wá? E. *Ená.*)
adbym wiedział kto w przod grzech vrwał z drze-
to co záodezwá słowy kto vćina, Echo *Ná.*
o mi dáiesz ? oznáymić chiey záprawdę E. *Pránde.*
ięc day,gdy ćię,kto grzech ziadł,tym zagadā *Adam.*
toż winniejszym ? Adam czy białagłowá? E. *Glowá.*
ecz by Adam nie z zwolił byłby grzech ninie E. *Nie.*
toż wniewinnym grzech spłodził ? czy krewkości *osći.*
o záosći ? náwola že mu wszytko dano, E. *Ano.*
zemuś Bog nie zwárł niewinny pobit E. *Cyt.*
oć zá to zRáiu dwoie wypedzono E. *Ono.*
zátoli Smierć spólną ponośmy E. *Ymy.*
żali dla Rodziców wszyscy winni, E. *Inni.*
ákli to Iędzá labíkánábroiňášíľá E. *Silá.*
o zášíľá ? Co zá moc ? Iędze biedney E. *Iedney.*
ábkoli to nádálo czylí raczey zakaz E. *Kaz.*
K

E C H O.

- K**toż tym dźiemá y wšytkim kto nā dał napráwę *Aue.*
- T**o co w Ogroycu Pánu da pocáłowánie *E.* *Nie.*
- C**zy to co koronuiąc Cierniem Páná ráni *E.* *Ani.*
- C**zy co Ioab Amazye wyrzekłbył v gránic *E.* *Nic.*
- T**o to co do Názareth przyszło było wchwale *E.* *Ale.*
- C**zosz to **A V F** namlíše tám będąc spráwiło *E.* *Práwiło.*
- T**oli že miálá rodzić Pánná wewszem błoga *E.* *Bogá.*
- C**zy že Boštvo być miáło nászym Ciálem kryto *E.* *Yto.*
- C**oż czyć się stálo Człekiem ono wieczne słowo *E.* *Owo.*
- T**oc iuż doszła ludzkiego národu napráwa *E.* *Práva.*
- A**Mátka tali oným Rúmem Gedeoná *E.* *Oná.*
- T**áli ozdóbą niebá, y vciechą swiátá. *E.* *Tá.*
- T**áli powšytek wick swoj zostála przeczyta *E.* *Iſta.*
- T**oć nátey prošíć trzebá wkáždey nászey spráwie *E.* *práwie.*
- I**ż cie wšyscy wzywája, džiewico **Márya** *E.* *Yia.*
- W**yſluchay gdy cie proszę grzeszny przy twym Hymnie *Echo* *Ymnie.*

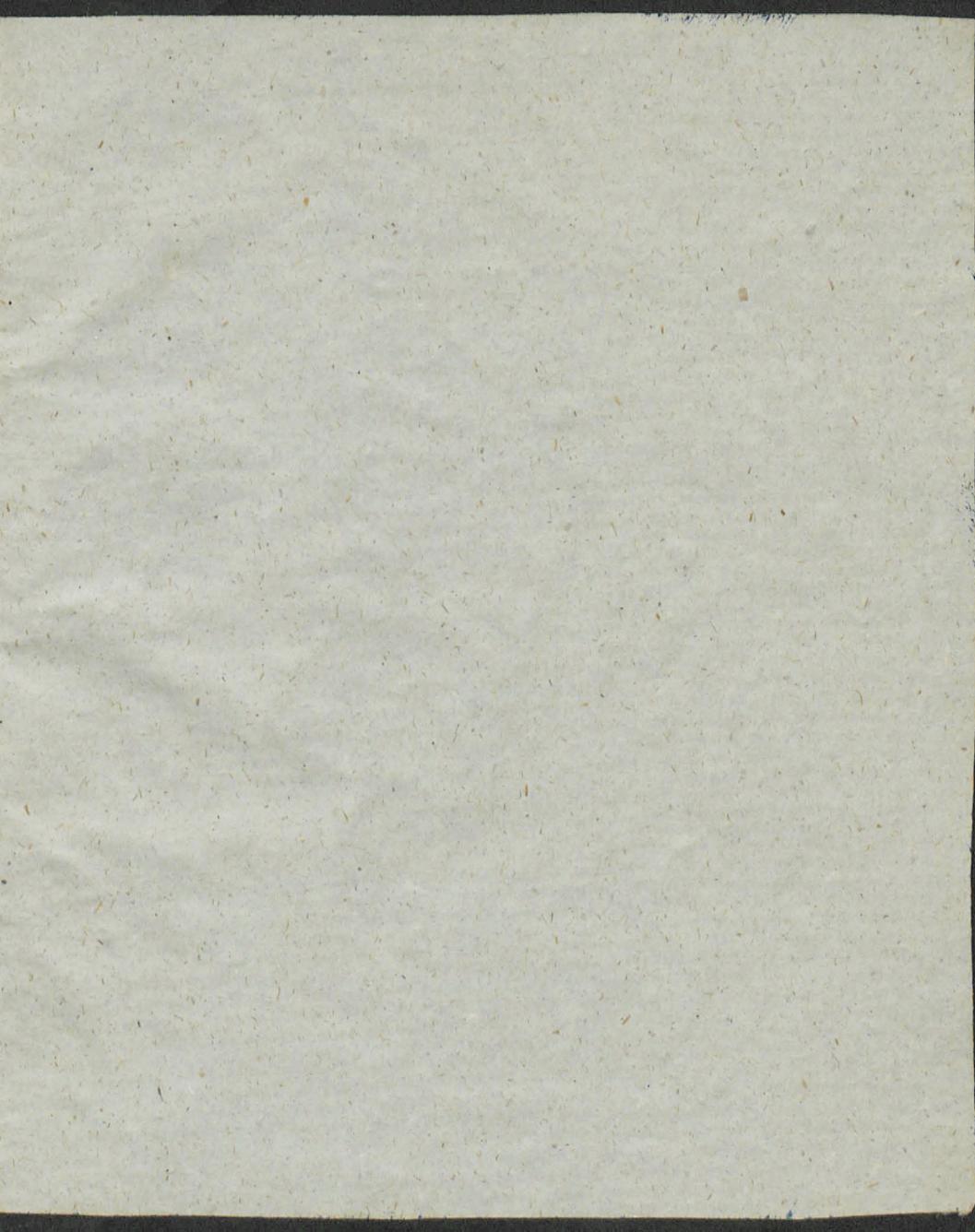
Zá dozvoleniem Stářých.

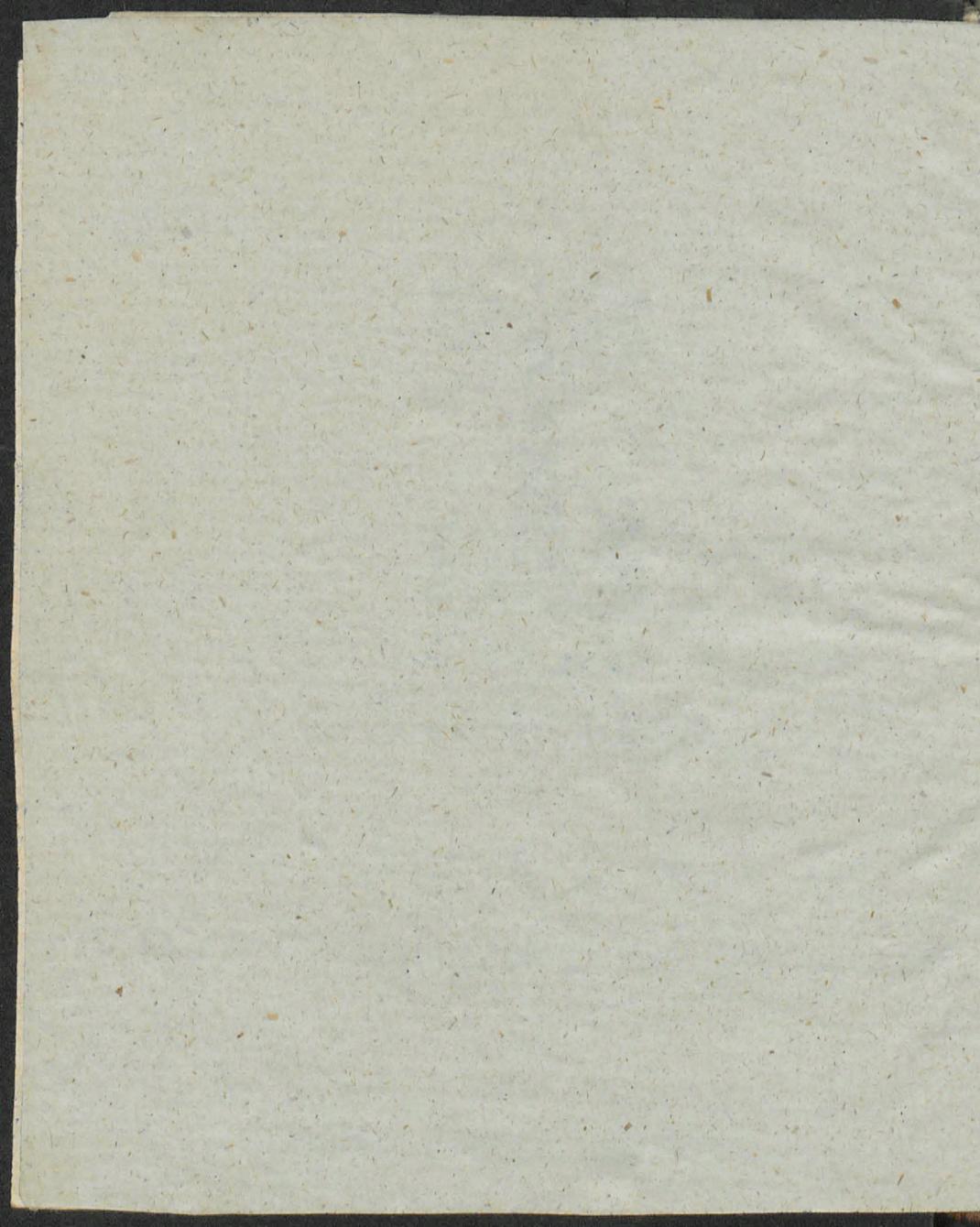
W K R A K O W I E.

W Drukární Fránciská Cezáregó Roku Pánstiego. 1644.

Gugl
6

202

14 9 92

